

Μηνιαία ηλεκτρονική έκδοση του Πανελληνίου Σωματίου Θεάτρου Σκιών

περίοδος Δ' | τεύχος 149 | Νοέμβριος 2020

Νοέμβριος

Σφιχταγκαλιασμένοι με τον...Κορωνοϊό

τεύχος 149
Νοέμβριος 2020

περιεχόμενα

Υπέκυψε στον κορονοϊό ο Μ. Κισακουρέκ	3
Βασίλειος Βασβάνας (1916-2020)	5
Αποχαιρετισμός στο Βασίλη Βασβανά	7
Συνέντευξη με τον κ. Καραγκιοζόπουλο	10
Μια βραδιά στην καραντίνα	14
«Η Γενοβέφα»	19
Μάθε παιδί μου... Καραγκιόζη	23
Επιστολές αναγνωστών	25
Ποιήματα για τον Καραγκιόζη μας	26
Ο Καραγκιόζης στην Αντίσταση	27
«Του Μπαρμπούτη τα καμώματα»	30

εξώφυλλο: Ζωγραφιά του Γιάννη Χατζή

Ο Καραγκιόζης μας

Μηνιαία ηλεκτρονική έκδοση
του Πανελληνίου Σωματείου Θεάτρου Σκιών

Συντακτική επιτροπή

Σωκράτης Κοτσορές
Τάσος Κούζαρος
Δημήτρης (Τάκης) Κωστιδάκης
Ιάσωνας Μελισσηνός
Κ. Ψυχραιμίας

Επιμέλεια κειμένων: Τάσος Κούζαρος

Σελιδοποίηση: Σωκράτης Κοτσορές

επικοινωνία

okaragkiozismas@gmail.com

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΚΙΩΝ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1925

Τζωρτζ 6, Αθήνα 10677

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Πάνος Καπετανίδης 210 4616664 - 6977357493

Δημήτρης (Τάκης) Κωστιδάκης 6942013881

www.karagkiozis.com

e-mail: somateiokaragkiozh@gmail.com

Ο Μορφονιός Νοέμβριος του Κωνσταντίνου Κουγιουμτζή

Άλλο κακό να μη μας βρεί!

Σαν βόας συσφικτήρας όλο και οδυνηρότερα μας συμπιέζει ο Κορωνοϊός τον φετινό Νοέμβρη. Μόνα φάρμακα για την ώρα η Υπομονή και η Αισιοδοξία, έστω κι αν είναι δύσκολα από κάθε άποψη τα πράγματα. Κι όσο κρατάει ο εγκλεισμός Εμείς, οι Καραγκιοζοπαίκτες και όλοι οι Φίλοι και Συνεργάτες μας, θα σας προσφέρουμε ευχάριστη συντροφιά με τη «Φυλλάδα μας», που 'χει « όλα τα καλούδια του Μπαξέ μας»!!! Ευχόμαστε να τα γευθείτε ευχάριστα και προ πάντων με υγεία...

Με τους θερμότερους χαιρετισμούς μας,
Η Συντακτική Επιτροπή

Υπέκυψε στον κορονοϊό ο Μαχμούτ Κισακουρέκ

Πέθανε στα Άδανα στις 11 Νοεμβρίου 2020 από κορονοϊό, ένας από τους μεγαλύτερους καραγκιοζοπαίκτες της Τουρκίας, ο Μαχμούτ Κισακουρέκ. Υπήρξε ένας πολυπράγμων και χαρισματικός καλλιτέχνης, μα πάνω από όλα ένας άνθρωπος που με τη ζωή του, τίμησε τον εαυτό του και την τέχνη του. Φιλικός, επικοινωνιακός, ανθρωπιστής, χιουμορίστας, ανοιχτός στις νέες τάσεις της τέχνης του στη γειτόνα χώρα.

Γεννήθηκε στα Άδανα το 1954. Μικρός ακόμα, μόλις δεκατεσσάρων ετών, είχε κλίση στο θέατρο (1969), όμως στη ζωή του αναγκάστηκε να κάνει πολλές δουλειές για να ζήσει την οικογένειά του. Διώχθηκε και βασανίστηκε από το καθεστώς της πατρίδας του για τις δημοκρατικές ιδέες του. Έφυγε στη Γερμανία το 1979 και επέστρεψε το 1981. Για χρόνια εργάστηκε σαν ηθοποιός στο Θέατρο Τέχνης της Άγκυρας, για να στελεχώσει τελικά το Μητροπολιτικό Θέατρο του Δήμου Αδάνων. Παράλληλα αφιερώθηκε στο θέατρο

σκιών και στο κουκλοθέατρο, όπου χωρίς να υποτιμήσει την παράδοση του θεατρικού μικρόκοσμου της Τουρκίας, έκανε πιο νεωτεριστικά ανοίγματα στο ρεπερτόριο του Karagoz, πραγματοποιώντας εκπαιδευτικά εργαστήρια και σύγχρονες φιγούρες και κούκλες. Πνεύμα ανήσυχο, πιάναν τα χέρια του, έκανε και ξυλογραφίες. Εμφανίστηκε σε πολλές θεατρικές παραστάσεις, κινηματογραφικές παραγωγές και πήρε μέρος σε πολλά φεστιβάλ λαϊκού θεάτρου, τόσο στην Τουρκία, όσο και στο εξωτερικό. Υπήρξε εκ των ιδρυτών του Adana Theatre Association και του Theatre Adana Metropolitan Municipality City, όπως και κινηματογραφικής λέσχης για έργα τέχνης.

Με τον Μαχμούτ γνωριστήκαμε στο Παγκόσμιο Φεστιβάλ Προύσας και δεθήκαμε φιλικά οικογενειακά. Χαριτολογώντας τον φώναζε «συμπέθερο» και με φώναζε «φαλάκρα». Είχαμε πολλές υπέροχες στιγμές φιλικής συναναστροφής, όπου είχα την ευκαιρία να διαπιστώσω την εκτίμηση που είχε για το

ελληνικό θέατρο σκιών. Παίξαμε μαζί προσκαλώντας ο ένας τον άλλον, εγώ στο Δημοτικό Θέατρο Αδάνων κι αυτός στο Φεστιβάλ Γης στη Βλάστη. Αλησμόνητη μου μένει μια Πρωτοχρονιά, που περάσαμε οικογενειακά στο σπίτι του στα Άδανα. Πολύ κέφι, τραγούδι και χορό, με μένα να μαθαίνω στη μικρή τότε κόρη του Γερέμ, το «Νιάου, νιάου βρε γατούλα, με τη ροζ μυτούλα», μέχρι που αποκοιμήθηκε στην αγκαλιά μου.

Τα βράδια, στα διάφορα Φεστιβάλ, καθόμασταν, όλοι μαζί καλή παρέα, εγώ κι οι Τούρκοι караγκιόζοπαίκτες, στο σαλόνι του ξενοδοχείου. Και μεταξύ της κουβέντας για την τέχνη μας, προλαβαίναμε να διασκεδάσουμε με τους αμανέδες του καλλιφώνου караγκιόζοπαίκτη της Κωνσταντινούπολης Ορχάν Κουρτ (πριν λίγα χρόνια πέθανε κι αυτός) και τον καρατερίστα και εκφραστικό Μαχμούτ να δίνει στην παρέα το δικό του χιουμοριστικό ύφος και σχόλια. Πριν από κάποια χρόνια η υγεία του επιδεινώθηκε, αλλά παρ' όλα τα κινητικά του προβλήματα, δεν σταμάτησε τις δραστηριότητες στο θέατρο σκιών και την πολύτιμη παρουσία του στα διάφορα φεστιβάλ της

Τουρκίας. Τελευταία φορά συναντηθήκαμε στο 15^ο Φεστιβάλ Προύσας το 2013, επικοινωνούσαμε όμως τηλεφωνικά και μέσω του skype.

Μου μένει αλησμόνητη η δημόσια δήλωση του στο Φεστιβάλ Γης. Αναφερόμενος στη διαμάχη για την καταγωγή του караγκιόζι, είχε πει «Ο Ελληνικός караγκιόζις είναι Τούρκικος και ο Τούρκικος, Ελληνικός», αποσπώντας τα χειροκροτήματα των θεατών.

Ο θάνατος του Μαχμούτ Κισακουρέκ, ήταν μια μεγάλη απώλεια και η παρουσία του στα καλλιτεχνικά δρώμενα της νότιας Τουρκίας δυσαναπλήρωτη. Ο Karagoz έχασε έναν άξιο usta (μάστορα), ο караγκιόζις ένα θερμό συνήγορο του κι η οικογένεια μου έναν πολύτιμο φίλο. Πάντα θα θυμόμαστε το χαμόγελο, την αξιοσύνη και τη φιλοξενία του, ενώ πάντα θ' αναπολούμε μια νύχτα Πρωτοχρονιάς στα Άδανα, που τραγουδώντας αγκαλιασμένοι διαπιστώναμε, ότι για της ψυχής τα μάτια δεν υπάρχουν σύνορα.

**Γιάννης Χατζής
Σαλονίκη 13-11-2020**

Βασίλειος Βασβάνας (1916-2020)

του Κώστα Στ. Τσίππια

Μηχανικού βιοκλιματικής Αρχιτεκτονικής- Δρ. Χωροταξίας

Ενας κουμουνιστής, μέχρι τον θάνατο του караγκιοζοπαίκτης..., ηλικίας 104,3 ετών... Τον είδα για 1η φορά να παίζει Καραγκιόζη, στα μέσα της δεκαετίας του 1970, όταν ήταν ήδη ...65 ετών, χωρίς να φανταστώ ποτέ, ότι θα ζούσε έως τα ...104 του χρόνια.

Ήταν πολύ συμπαθής σαν άνθρωπος, ήταν, χωρίς διάθεση να μειώσω την καλλιτεχνική του αξία. ΉΤΑΝ, ΟΜΩΣ, Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ, ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΥ ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗ, καθότι ήταν μαθητής του Αργύρη Παπαργύρη από τον Τύρναβο, πολύ κοντά στην Τσαριτσάνη. Ο οποίος με την σειρά του, ήταν μαθητής, του ΜΕΜΟΥ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, που ήταν ο θεμελιωτής αυτής της σχολής, αν και ήταν ρουμελιώτης. Δάσκαλος του οποίου, και ήταν ο Γιαννιώτης караγκιοζοπαίκτης Οθωμανικού Καραγκιόζη, ΙΑΚΩΒΟΣ, πιθανά, εβραϊκής καταγωγής..., το επώνυμο Μαυρομάτης, που είχε, ήταν σίγουρα παρατσούκλι, ο ίδιος ο Βασβανάς, τον θεωρούσε Εβραίο.

Η ΔΙΑΔΟΧΗ, ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣΤΟΡΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΗ, ήταν μεγάλη υπόθεση, στην τέχνη αυτή, και η οποία, δυστυχώς, πάει χάθηκε, στον σημερινό μικρόκοσμο των караγκιοζοπαίκτων.

Στην Θεσσαλία, όπως μου εξιστόρησε ο μαστρό-Βασίλης, στις αρχές του 1900, παίζονταν αποκλειστικά οθωμανικός Καραγκιόζης, από Γιαννιώτες καταγκιοζοπαίκτης.

ΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ ΉΤΑΝ Η ΚΟΙΤΙΔΑ, ΤΟΥ ΟΘΩΜΑΝΙΚΟΥ ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗ, στην Ελλάδα, δηλαδή, του Καραγκιόζη, που παίζονταν στα Ελληνικά, από Έλληνες, αλλά η θεματολογία του, και οι χαρακτήρες του, δεν είχαν καμία σχέση, με τον ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗ, όπως παίζεται, μετά το 1880 περίπου, με κοιτίδα, φυσικά, την Πάτρα.

Ο ΒΑΣΒΑΝΑΣ, ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΑ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ, ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ, βρισκόταν κοντά, στον Μέμο, μέσω του Παπαργύρη, μέσω αυτού, με τον ΜΕΜΟ, και τέλος, δι' αυτού, με τον ΙΑΚΩΒΟ !

Αρα καταλαβαίνετε την ΤΕΡΑΣΤΙΑ ΑΞΙΑ ΤΟΥ.

Ο ΜΑΣΤΡΟ-ΒΑΣΙΛΗΣ, ήταν δηλωμένος αριστερός, και αυτό το αποσιωπούν, διάφοροι. Δεν υπήρξε απλά μέλος του ΚΚΕ, και αντάρτης του ΕΛΑΣ. Με το ψευδώνυμο Ζεβεδαίος!, λόγω του ύψους του. Ήταν 1ου βαθμού συγγενής με τον ΒΑΓΓΕΛΗ ΒΑΣΒΑΝΑ. Ο Βαγγέλης Βασβανάς ήταν

μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ και ηγέτης της Ο.Π.Λ.Α. (Οργάνωση Περιφρούρησης Λαϊκού Αγώνα) Θεσσαλονίκης.

Καταγόταν, φυσικά, από την Τσαρίτσανη της Ελασσόνας (νομός Λάρισας). Στις 8 Απριλίου 1941 δραπέτευσε από το Σανατόριο Ασβεστοχωρίου (κωμόπολη του νομού Θεσσαλονίκης) μαζί με άλλα στελέχη του ΚΚΕ, που νοσηλεύονταν εκεί ως φυματικοί.

Από το καλοκαίρι του 1941 ως την άνοιξη του

αρχείο Κώστα Στεφ. Τσίππρας

1942 διετέλεσε Γραμματέας πόλης Θεσσαλονίκης του ΚΚΕ. Μετά τη λιποταξία του, την άνοιξη του 1942, από τη συμπλοκή του ίδιου και του Μάρκου Βαφειάδη με ασφαλίτες, υποβαθμίστηκε προσωρινά η θέση του μέσα στο κόμμα.

Στις 23 Φεβρουαρίου 1943 ο Βασβανάς συμμετείχε στη σύσκεψη στην οποία αποφασίστηκε η ίδρυση της αντιστασιακής οργάνωσης Ε.Π.Ο.Ν. (Ενιαία Πανελλαδική Οργάνωση Νέων). Στη συγκεκριμένη σύσκεψη παρευρέθηκε ως εκπρόσωπος των Νέων Μακεδονίας.

Ο κυρ-Βασίλης, ακολούθησε τον Βαγγέλη, σε όλη του, σχεδόν, την πορεία.

Μου μετέφερε μάλιστα την συμμετοχή του, στην επίθεση που έγινε στις 6-8-1944, εναντίον δοσιλόγων και συνεργατών των γερμανών και των ιταλών, με αποτέλεσμα, να σκοτωθούν, πολλοί από αυτούς..., αλλά και σε μάχες εναντίον των γερμανών, στα Χάσια Όρη, και σε μία άλλη στην Καλαμπάκα, όπου έχασε το ένα πόδι του, ΤΙ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΘΥΣΙΑ, ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ;;;

Ιδεολογικά, ήταν ...σταλινικός !, διαφοροποιήθηκε, μετά τα 80 του χρόνια, χωρίς όμως να σταματήσει να ψηφίζει το ...ΚΚΕ !!!

Ο κυρ-Βασίλης πρόσεχε, επίσης, εκτός από την πατρίδα, πάνω από όλα την οικογένειά του: τη γυναίκα του και τις τρεις κόρες του, για τις οποίες στερήθηκε ο ίδιος πολλά, προκειμένου να τις μεγαλώσει και να τις σπουδάσει.

Η μόρφωση των θυγατέρων του ήταν για τον ίδιο μια από τις μεγαλύτερες επιτυχίες της ζωής του. ΤΙΣ

ΜΕΓΑΛΩΣΕ ΚΑΙ ΤΙΣ ΜΟΡΦΩΣΕ, ΠΑΙΖΟΝΤΑΣ ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗ...

Υπέφερε, όχι μόνο από τις απαγορεύσεις να παίζει Καραγκιόζη, επειδή του ζητούσαν πιστοποιητικό κοινωνικών φρονημάτων, και δεν μπορούσε να το αποκτήσει, χωρίς την ένδειξη...κουμουνιστής...

Κώστας Στεφ. Τσίππρας
26-10-2020

ΥΓ. την φωτογραφία που αναρτώ, την τράβηξα, στα μέσα του '70, στον μπερντέ του μαστρο- Βασίλη ...

Αποχαιρετισμός στο Βασίλη Βασβανά

του Οδυσσέα Κανλή
Καραγκιοζοπαίχτη

Το μεσημέρι της Τετάρτης 21 Οκτωβρίου, πληροφορήθηκα από την διαδικτυακή σελίδα της Τσαριτσάνης στο Facebook πως ο μπάρμπα Βασίλης Βασβανάς ο μεγαλύτερος ηλικιακά εν ζωή καραγκιοζοπαίχτης της Ελλάδας, έφυγε για το μεγάλο ταξίδι στα 104 του χρόνια. Τον είχα επισκεφτεί αρκετές φορές από το 2012. Είτε συντροφιά με άλλους συναδέλφους, είτε μόνος μου. Στα 96 με 97 του έτη όταν τον πρώτο συνάντησα θυμόταν πολλά, πάρα πολλά. Για την πορεία του, της παραστάσεις του, της δύσκολες περιόδους του καθώς και για τους δασκάλους και συναδέλφους του. Θέλω όμως να σταθώ στις δύο τελευταίες μου επισκέψεις στον Βασβανά.

Μέσα Απριλίου του 2017, αποφάσισα να κάνω ένα τριήμερο ταξίδι στην Θεσσαλία με σκοπό να συναντήσω συγγενείς και απογόνους των παλιών καραγκιοζοπαιχτών της περιοχής. Μέσα σε αυτούς ο εγγονός του Τυρναβίτη παίχτη Αχιλλέα Ταραμπούκα που χρόνια εθεάτριζε το κοινό της Λάρισας και των γύρο κωμοπόλεων και χωριών καθώς και τους δύο εγγονούς του δασκάλου του κυρ Βασίλη Αργύρη Παπαργύρη που και αυτοί διαμένουν στον Τύρ-

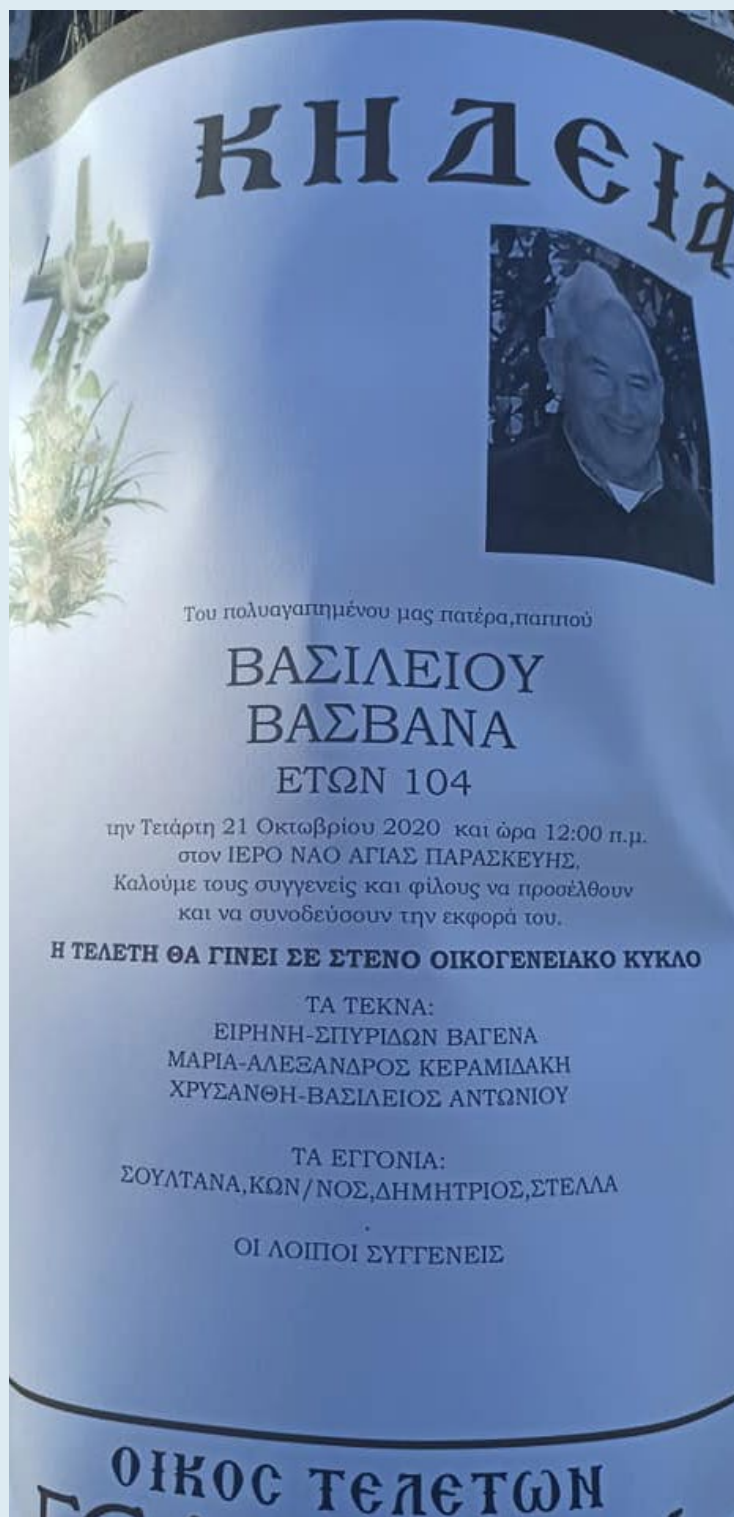
ναβο. Τελευταίος προορισμός μετά από αυτές της συναντήσεις η Τσαριτσάνη Ελασσόνας και το σπίτι του αιωνόβιου καραγκιοζοπαίχτη. Έκανα το απαραίτητο τηλεφώνημα μιας και από τής προηγούμενες επισκέψεις μου είχα το σταθερό του τηλέφωνο και η εγγονή του Τάνια με περιμένει. Ρωτώντας पास στην πόλη έτσι και εγώ ξανά βρήκα το σπιτικό του στον παλιό μαχαλά του χωριού. Δεν βρήκα όμως έναν μπάρμπα – Βασίλη έτσι όπως τον είχα άφησε. Δεν θυμόταν σχεδόν τίποτα. Τα χρόνια του περασμένα θα μου πεις...101! Διηγήθηκα στην εγγονή του της συνάντησης με τους συγγενείς των παλιών συναδέλφων του παπού της και με τον δικό τους κώδικα επικοινωνίας του εξήγησε τον λόγο που βρισκόμουν εκεί. Όταν άκουσε για Καραγκιοζή και τον δάσκαλο του τον Παπαργύρη έλαμψε. Του έδειξα και μια φωτογραφία του μάστορα του από το υπέροχο βιβλίο του Φώτη Βογιατζή "Το θέατρο σκιών στην Θεσσαλία" και οι λιγοστές ιστορίες που θυμήθηκε άρχισαν να εξιστορούνται. Η μεγάλη έκπληξη όμως μετά από δικιά μου παρότρυνση ήταν όταν η εγγονή του μου έδειξε έναν φάκελο που περιείχε γράμματα και έγγραφα αποσταλμένα από το

Π.Σ.Θ.Σ. Σημαντικά ντοκουμέντα που μαρτυρούν την τακτική επικοινωνία του επαρχιώτη καλλιτέχνη με την Αθήνα. Απο μετέπειτα αναφορά της κόρης του Μαίρης, πληροφορήθηκα ότι είχε φιλική σχέση με τον Πειραιώτη καραγκιοζοπαίκτη Βάγγο Κορφιατή ο οποίος τον είχε επισκεφθεί και στην οικία του στην Τσαριτσάνη. Τα πιο πολλά γράμματα είχαν την γραφή και υπογραφή του Βαγγου. Χάρηκε πιστεύω ο μπάρμπα Βασίλης που του θύμηση με την επίσκεψη μου τον ξυπόλητο φίλο του. Πήρα τον δρόμο της επιστροφής για την Σαλονίκη γεμάτος χαμόγελο.

Αύγουστος 2018. Επιστρέφοντας από περιοδεία στα ορεινά Ζαγοροχώρια, ο δρόμος και ο χρόνος μου με έφεραν και πάλι στην Τσαριτσάνη. Είχε προηγηθεί τηλεφωνική επικοινωνία με την κόρη του Μαίρη και με περίμεναν. Δυστυχώς η υγεία του είχε χειροτερέψει. Δεν θυμόταν απολύτως τίποτα. Κάτσαμε όμως αρκετή ώρα στην αυλή του πατέρα και τα είπαμε με την κόρη και εγγονή του. Σε αυτή την τελευταία μου επίσκεψη ήταν σημαντικές οι διηγήσεις της κόρης του. Βοηθούσαν αρκετά τα παιδιά του στην τέχνη του πατέρα τους. Είτε κολλώντας χρωματιστά χαρτάκια η διαφάνειες στις σκαλιστές φιγούρες, είτε αλλάζοντας της λεζάντες στα φέι-βολαν για τους νέους χώρους των παραστάσεων κλπ. Με της φιγούρες και της περιοδείας του μεγάλωσε και σπούδασε της 3 του κόρες. Νεότερος ασκούσε το επάγγελμα του κουρέα καθώς καταπιανόταν και με αγροτικές εργασίες. Λίγο πριν φύγω και αφού η ώρα είχε περάσει, έπεσε η ιδέα να φέρω δύο φιγούρες μπας και θυμηθεί τον Καραγκιόζη ο γέροντας. Και όντως! Δεύτερη φορά τον έκανα να λάμψει. Έπαιξε με της φιγούρες, της ψηλάφησε και μας τραγούδησε την Φραγκοσυριανή χορεύοντας τον Καραγκιόζη και τον Χατζηαβάτη. Χαρά μικρού παιδιού είχε.

Με αυτή του την χαρά θα τον θυμάμαι. Με την χαρά που ο καμπούρης του ήρωας του έδινε μέχρι τα τελευταία του. Καλό ταξίδι και καλή περιοδεία μπάρμπα Βασίλη στους μπερντέδες του ουρανού.

Οδυσσέας Κανλής
Ξυλόπολη Θεσσαλονίκης 20/11/2020

Η τελευταία φωτογραφία είναι από την τελευταία μου επίσκεψη
στον Βασβανά τον Αύγουστο του 2018

Συνέντευξη με τον κ. Καραγκιοζόπουλο

Του ανταποκριτή μας

Καραγκιοζούπολη 16/11/2020

Μεγάλη δημοσιογραφική επιτυχία αποτελεί για την εφημερίδα μας η εξασφάλιση μιάς μοναδικής συνέντευξης του μεγάλου πρωταγωνιστού του Θεάτρου Σκιών κ. Καραγκιοζόπουλου. Η σπανιότατη αυτή συνέντευξη εξασφαλίστηκε χάρη στις άοκνες προσπάθειες του ειδικού απεσταλμένου μας στην Καραγκιοζοχώρα, την οποία παραθέτουμε αυτούσια και κατ' αποκλειστικότητα.

Δημοσιογράφος. κ. Καραγκιοζόπουλε, σας ευχαριστώ θερμά εκ μέρους των αναγνωστών μας, που δεχτήκατε πρόθυμα να σχολιάσετε μαζί μας την επικαιρότητα.

Καραγκιόζης. Εγώ σας ευχαριστώ για τα τέσσερα ζεμπίλια φαγιά που μας φιλέψατε, μας σώσατε από λιμοκτονία!

Δημ. Θα ήθελα, ξεκινώντας, να σας ρωτήσω πώς τα φέρνετε βόλτα, τώρα που μας χτύπησε το δεύτερο κύμα της πανδημίας.

Καραγκ. Νοιώθω караβοτσακισμένος! Άστα, πείνα και των γονέων. Δώσαμε κάποιες παραστάσεις το καλοκαίρι, ελπίσαμε πως θα παίξουμε και στα σχολεία από φθινόπωρο, όμως μας πλάκωσε «το απαγορευτικό».

Δημ. Μα, εσείς εδώ στην Καραγκιοζούπολη δεν είχατε κρούσματα, πώς επιβλήθηκε το Lock down;

Καραγκ. Και βέβαια είχαμε μηδενικά κρούσματα, βλέπεις ο τόπος μου ζει ακόμη σε συνθήκες 19^{ου}-20^{ου} αιώνα. Αλλά πότε-πότε μεταφερόμαστε

σ' όποια στιγμή του παρόντος, του παρελθόντος ή και του μέλλοντος θέλουμε. Βλέπεις, φίλε μου, το χωροχρονικό συνεχές παραβιάζεται στον Καραγκιόζη, που ανακάλυψε νωρίς τη μηχανή του χρόνου, την οποία τροφοδοτεί με καύσιμη ύλη η Ιστορία και μετουσιώνει σε πραγματικότητα η Τέχνη. Στην Καραγκιοζοχώρα δεν υπάρχουν αεροδρόμια ούτε λιμάνια ούτε συνοριακοί σταθμοί, για να δεχθεί επισκέπτες. Αρκεί να κόψει ο κάθε θεατής ένα εισιτήριο στην είσοδο του θεάτρου και, τηρώντας απόλυτα τους κανόνες υγειονομικής ασφάλειας, να ταξιδέψει στον όμορφο τόπο μου, να γνωρίσει τους παράξενους κατοίκους του και να επισκεφθεί όλα τα αξιοθέατά του. Κι όλ' αυτά καθισμένος σε απόσταση δύο μέτρων και παρακολουθώντας ακίνητος τη φωτισμένη οθόνη, που τον απομονώνει από τον Καραγκιοζοπαίκτη.

Δημ. Και τότε γιατί ελήφθησαν τα αυστηρά μέτρα;

Καραγκ. Λύσσαξε, βλέπεις, ο γρουσουζής ο Πασάς να συμβαδίσουμε, λέει, και μείς με τον έξω κόσμο, με την Ευρώπη, να συγχρονιστούμε. Και βρήκε την ώρα! Αφού πήραν μέτρα όλοι οι άλλοι θα πάρουμε κι εμείς, οι χαρτονένιοι, οι ζελατινένιοι κι οι δερμάτινοι!

Δημ. Φαντάζομαι θα συγκρότησε άμεσα ομάδα Ειδικών Λοιμωξιολόγων και θα όρισε Υπεύθυνο για την τήρηση των μέτρων.

Καραγκ. Μπά, όχι! Γιατί βλέπεις ακόμη κανείς Καραγκιοζοπαίκτης δεν ζωγράφισε, ούτε σκάλισε τέτοιες φιγούρες, αν και όπως βλέπω τους

δικούς σας στην TV έχουν όλοι τους τέλεια χαρακτηριστικά, για να αποδοθούν οι σκιές τους στον μπερντέ. Μέχρι, λοιπόν, να βρεθεί ο τολμηρός δημιουργός, δεν έχουμε αυτή την πολυτέλεια.

Δημ. Και τότε ποιος κάνει τις ανακοινώσεις στον κόσμο; Ποιος σχολιάζει την αναγκαιότητα των μέτρων;

Καραγκ. Ποιος άλλος, ο Χατζατζάρης! Ξεποδαριάζεται κάθε μέρα ο Μαλαγάνας, να γυρίζει τους μαχαλάδες και ξελαρυγγιάζεται να ντελαλάει: «Ακούσατε, ακούσατε ..... απαγορεύεται κανείς να κυκλοφορεί στο δρόμο πέραν της 9^{ης} νυχτερινής, διότι κινδυνεύει από τον τρομερό Κορωνοϊό ... ακούσατε».

Δημ. Και τηρείται η απαγόρευση και τα μέτρα;

Καραγκ. Αμ' πώς! Φοβήθηκε ο κοσμάκης, κανείς δεν διαβαίνει απ' την πλατεία του Νταλαντιέ. Ερήμωσε ο τόπος, χάθηκε ο Νιόνιος, ο Σταύρακας, ο Μορφονιός ..... τους έστηνα καμμιά πλάκα, τους έπαιρνα κανά ψιλό, έπεφτε και καμμιά καρπαζιά ..... γινόταν νταλαβέρι, περνούσε η ώρα! Μόνο η Βεζυροπούλα παραβιάζει κάθε τρεις και λίγο τον αποκλεισμό, αφού μες τα μεσάνυχτα διοργανώνει στο Σαραϊ Κορωνοπάρτι με 400 και πλέον καλεσμένους, όλοι «του καλού κόσμου»! Γλεντάνε όλη νύχτα, κάνοντας έξω φρενών τον Πατέρα της που καλεί τον Βεληγκέκα και τη φρουρά να τους συμμαζέψει.

Δημ. Τώρα μένεις κλεισμένος στην παράγκα με τα κολλητήρια και την Αγγλαϊα;

Καραγκ. Άλλο κακό να μη με βρει, φίλε μου. Μ' έχει τρελλάνει στην γκρίνια και τη μουρμούρα. Ακαμάτη μ' ανεβάζει, ανεπρόκοπο με κατεβάζει. Κι εκείνα τα Κολλητήρια την έχουν κάνει αρένα, κι όλο πεινάνε τ' αφιλότιμα. Είχα αρπάξει ένα σακκί κρεμμύδια, τα φάγαμε κι όλας!

Δημ. Παρ' όλα αυτά είσαι κλεισμένος.

Καραγκ. Χα-Χα-Χα! Αστεία λες, άκου κλεισμένος; Σοβαρολογείς; Εδώ η καλύβα μπάζει από παντού, στέγη δεν έχει, πόρτα δεν έχει, παράθυρα δεν έχει, όλη ξερχαβαλωμένη, αφού, όταν

βρέχει, βγαίνουμε απ' όξω, πώς να κλειστώ μέσα;

Δημ. Πάντως είσαι τυχερός, γιατί έτσι καθώς είναι απομονωμένη απ' τα άλλα σπίτια, εδώ στην απέραντη πλατεία απέναντι απ' το Σαραϊ, αποφεύγεις το συγχνωτισμό.

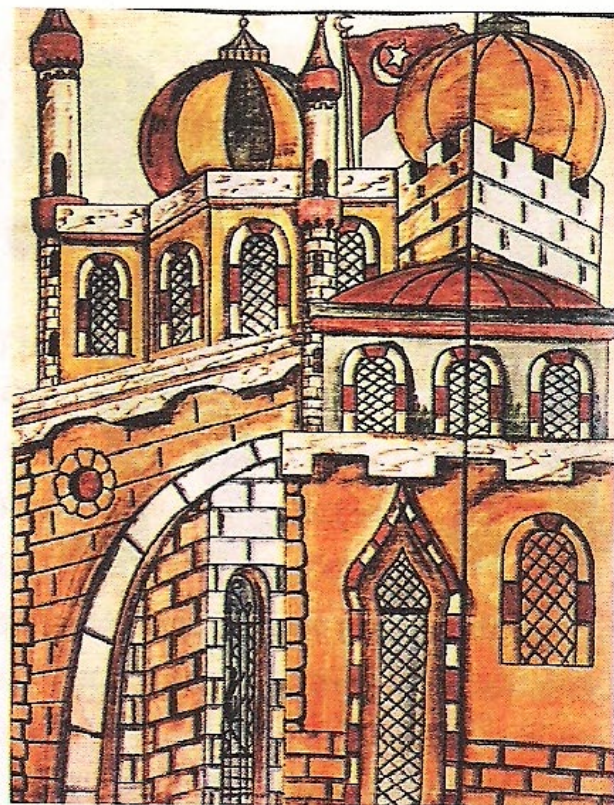
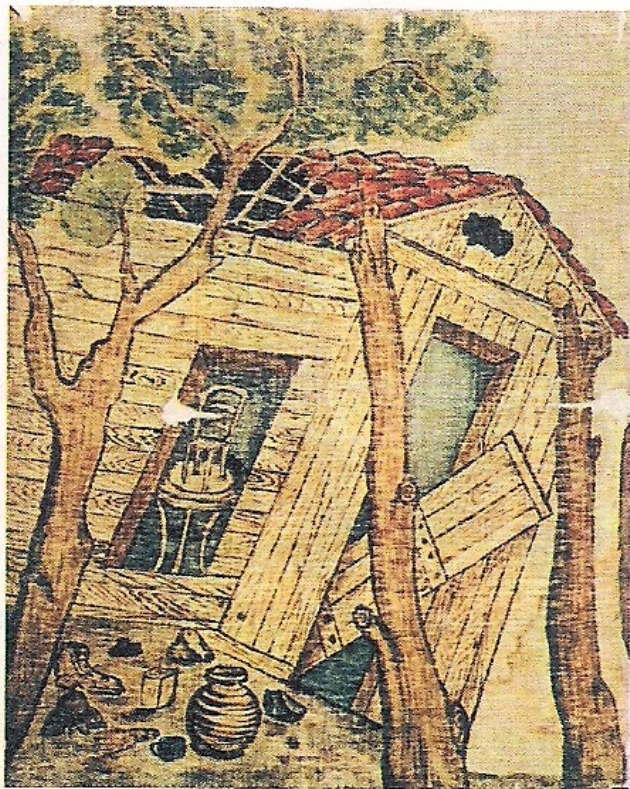
Καραγκ. Ναι αυτό είναι ένα προνόμιο. Εξάλλου και τον καλό καιρό ποιός ήθελε κοντά του το καλύβι ενός Καραγκιόζη, άπλυτου, αδέκαρου, ξεσκούφωτου, ξυπόλυτου; Έτσι κατέφυγα στον αποκλειστικό μαχαλά του Πασά. Πάντως δεν έχω παράπονο, άμα φυσάει δυνατά την παίρνει την παράγκα ο άνεμος και την πάει όπου μπορείς να φανταστείς. Έτσι, αλλάζω γειτονιά και τον αέρα μου.

Δημ. Κι ο Πασάς δεν αντέδρασε να έχει απέναντι απ' το Σαραϊ του αυτό το κατασκεύασμα κι εσένα γείτονα;

Καραγκ. Όχι, κάθε άλλο. Ο Πολυχρονεμένος είναι καλός Μουσουλμάνος και τηρεί πιστά το Κοράνι, που κηρύσσει ανοχή: «Τους τρελλούς και τους ανισορρόπους να μην τους πειράζουν»! Ε, τι νομίζεις; Τρελλό κι ανισόρροπο με θεωρεί, με ανέχεται και μου δίνει και καμμιά ελεημοσύνη.

Δημ. Όταν βγαίνεις έξω συμπλήρωνεις έντυπο ή στέλνεις sms;

Η καλύβα και το σαράι (Απ. Γιαγιάννος, Αρ. Γιαγιάννος, Ι. Διγκλής, 1977).

Καραγκ. Τι είναι αυτά που λές; Υπάρχει κωδικός για να πας να ψάξεις τους σκουπιδοτενεκέδες, για να βρεις τίποτα φαγώσιμο; Και ρωτάς αν διαθέτω αυτά τα μέσα;

Δημ. Θα ήθελα κ. Καραγκιόζη να μου σχολιάσετε ποιό απ' τα μέτρα που ελήφθησαν για την Παιδεία σας εντυπωσίασε, αφού έχετε και τρία παιδάκια σχολικής ηλικίας;

Καραγκ. Εντυπωσιάστηκα από το καταπληκτικό μέτρο της χορήγησης μάσκας στους μαθητές! Εύγε τους, γιατί μας πρόσφεραν πρώτης τάξεως υλικό για διακωμώδηση. Χώρια τα γέλια που ρίξαμε με τα Κολλητήρια, που τις ζωγράφισαν Αποκρηάτικες! Να 'ναι καλά οι άνθρωποι, επίτηδες το έκαναν για να νας αναπτερώσουν το ηθικό, αλλιώς δεν εξηγείται. Δεν πιστεύω πως ξέχασαν ή και δεν γνώριζαν καθόλου, αυτοί οι ειδικοί, τη βασική αρχή που γνωρίζει και ο πιο ταπεινός μάστορας: «Δέκα μετράς και μία κόβεις»! Πάντως, οι μόνοι ευχαριστημένοι στην πόλη μας ήταν ο Μορφονιός κι εγώ, γιατί δεν βρίσκαμε μάσκες στα μέτρα μας, και τώρα τις έχουμε σ' επάρκεια. Απ' αυτές που έφεραν τα κολλητήρια, έρραψε και μαξιλαροθήκες η Αγγαϊα.

Δημ. Πώς θα συμβουλευάτε τους Καλλιτέχνες του Θεάτρου Σκιών να περάσουν αυτή την περίοδο αυτοαπομόνωσης;

Καραγκ. Οι θεράποντές μου είναι βέβαιο ότι διαθέτουν ισχυρό καλλιτεχνικό αισθητήριο και ένστικτο αυτοσυντήρησης. Θα τους συμβούλευα, λοιπόν, να εκμεταλλευτούν παραγωγικά το χρόνο τους, για ν' ανασυνταχθούν. Να τακτοποιήσουν, δηλαδή, τα υλικά τους και τα εργαλεία τους, να τα συντηρήσουν και να τα ανανεώσουν, σκαλίζοντας και ζωγραφίζοντας. Είναι μια πρώτης τάξεως ευκαιρία να συνθέσουν νέες πρωτότυπες παραστάσεις, και να αναζητήσουν ή να επινοήσουν νέα αστεία, ώστε να ξεφύγουμε από τη στείρα επανάληψη των ίδιων και ίδιων περιπέτειών μου. Η μελέτη, επίσης, της Ιστορίας και ειδικά των περιόδων που άπτονται των παραστάσεών μας είναι περισσότερο από ποτέ αναγκαία κι ενόψει των 200 χρόνων από την επανάσταση του '21. Τώρα μπορούν άνετα να προχωρήσουν και σε αναγκαίες πρόβες, ώστε να είναι καθ' όλα έτοιμοι για τη νέα σεζόν. Με χαρά βλέπω πως μέσα απ' το διαδίκτυο προβάλλουν τη δουλειά τους, κρατάνε ζωντανή την επαφή με το κοινό,

και ενδυναμώνουν τις μεταξύ τους σχέσεις. Είμαι σίγουρος ότι οι Καραγκιοζοπαίκτες θα επιβιώσουν και απ' αυτή τη δοκιμασία, γιατί είναι επτάψυχοι σαν και μένα.

Δημ. Κλείνοντας, κ. Καραγκιόζη, θα ήθελα να σας υποβάλλω μία προσωπική ερώτηση. Σας πικραίνει το γεγονός ότι πολλοί χρησιμοποιούν τ' όνομά σας ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ ως βρισιά;

Καραγκ. Όχι δεν πικραίνομαι, γιατί στους αιώνες που ζω έμαθα να είμαι μεγαλόψυχος και να συγχωρώ. Όσοι με βρίζουν ή βρίζουν χρησιμοποιώντας τ' όνομά μου, το κάνουν από άγνοια και επιπολαιότητα υπακούοντας σ' ένα κοινωνικό στερεότυπο. Δεν γνωρίζουν την ιστορική μου πορεία κι αν τη μελετούσαν θ' άλλαζαν γνώμη. Είμαι η έκφραση του λαϊκού στοιχείου στην πιο ταπεινή του εκδοχή, ένας απόλυτα φυσικός άνθρωπος μ' έντονη την παρουσία του ορμέμφυτου, που σκοινοβατώ ανάμεσα στην ανάγκη για επιβίωση και τις κοινωνικές επιταγές. «Κοινωνία, παιδί σου είμαι και σου μοιάζω». Κι ανάλογα με τη θέση που με εξωθείς κάθε φορά, παρουσιάζομαι από έξαλλος πανηγυριστής ειδωλολατρικών εορτών, άτομο του κοινωνικού περιθωρίου, κλέφτης, μέθυσος, πονηρός έως πιστός σύντροφος ηρώων και μαρτύρων. Είμαι ο συνεχώς μεταβαλλόμενος άνθρωπος, έξω από συνθήκες και κοινωνικές επιταγές. Θα μου πεις είσαι οπισθοδρομικός, αντιπαραγωγικός, έξω από το πνεύμα της καταναλωτικής φιλοχρήματης εποχής. Θα σου απαντήσω, είμαι Κυνικός σαν το Διογένη, Στωϊκός σαν το δούλο Επίκτητο, είμαι «ο εν τω ολίγω αναπαυόμενος» σαν τους πρώτους Χριστιανούς,

που κινούμαι στις παρυφές της κοινωνίας. Κι αν απλώνω καμμιά φορά το ξερό μου σε ξένα αγαθά, το κάνω απ' ανάγκη καθώς είμαι από παντού αποκλεισμένος. Εφαρμόζω, όμως, πάντα την επιταγή «του Δευτερονομίου», δηλαδή παίρνω τόσα όσα χωρούν οι χούφτες μου ή η αγκαλιά μου, ίσα- ίσα για να ζήσω, όταν δεν μπορώ να στεριώσω σε κάποια δουλειά που επιχειρώ να στήσω. Θα με πεις κλέφτη γι' αυτό; Μη ξεχνάτε ότι ο 19^{ος} και 20^{ος} αιώνας στους οποίους έλαβα την τελική μου διαμόρφωση, υπήρξαν αιώνες «της κοινωνικής ληστείας». Κι όσο για τ' όνομά μου, που μου έχει αποδοθεί «κατ' ευφημισμόν», ενώ είμαι τόσο άσχημος, δηλώνει τον Μαυρομάτη, δηλαδή τον πολύ Όμορφο Άνδρα κατά τα αισθητικά μέτρα της καθ' υμάς Ανατολής ή και τον πολύ Έξυπνο και Έπινοητικό, που ήδη από τα χρόνια της Αρχαιότητας έλεγαν για κάθε τέτοιο: «Μέλαν όμμα σχεί», έχει δηλαδή Μαύρο Μάτι! Πρώτη, λοιπόν, φορά ένα τόσο θετικό όνομα χρησιμοποιείται σαν βρισιά! Όσο για το πώς κατάληξε έτσι θα σας το εξηγήσω σε άλλη ευκαιρία.

Δημ. Θα μπορούσατε, αφού σας ευχαριστήσω αγαπητέ μας κ. Καραγκιόζη, ολοκληρώνοντας τη συνέντευξή μας να μας κάμετε μια ευχή;

Καραγκ. Εύχομαι ολόψυχα να έχουμε όλοι την υγεία μας και μετά την ανακάλυψη του εμβολίου, κατά του Κορωνοϊού, οι Κυβερνήσεις και οι Επιστήμονες να ανακαλύψουν και το εμβόλιο κατά της πείνας ή έστω ένα χάπι αντι-πειναϊκό, σώζοντας την ανθρωπότητα από τη μεγαλύτερη πηγή της δυστυχίας της.

Για την αντιγραφή: **Τάσος Κούζαρος**

Καλλιτέχνης Θεάτρου Σκιών - Φιλόλογος

Μια βραδιά στην καραντίνα

του Γιάννη Χατζή
καλλιτέχνη του Θεάτρου Σκιών

Πρόσωπα: Καραγκιόζης, Αγλαΐα, Χατζηαβάτης, Γιατρός, Νοσοκόμα

Πράξη 1η

Νύχτα στην περίοδο της πανδημίας. Όλη η φύση, η ψυχούλα της το ξέρει, ησυχάζει.

Μπροστά στην παράγκα τους κάθονται ο Καραγκιόζης κι η Αγλαΐα.

Αγλαΐα: Καραγκιόζη μου, καλά που στείλαμε τα παιδιά στη στάνη του μπάμπια σου του Γιώργου, μέρες που είναι.

Καραγκ: Ε, να μάθουν και καμιά τέχνη. Μάθε τέχνη κι άστηνε κι αν πεινάσεις πιάστηνε.

Αγλαΐα: Πήρε και βραδιάζει, κολώνα του σπιτιού μου.

Καραγκ: Μμμ.....

Αγλαΐα: Η ΔΕΗ μας έκοψε το φως. Δεν έχουμε ούτε μια γκαζόλάμπα, ένα λυχνάρι να κάψουμε.

Καραγκ: Μμμ.....

Αγλαΐα: Τι μου βρε; Τι θα κάψουμε σήμερα το βράδι;

Καραγκ: Φεγγάρι.

Αγλαΐα: (Παραπονιάρικα). Ναι... καλά. Κορόιδευε εσύ. Φως δεν έχουμε, τηλεόραση δεν έχουμε, το ράδιο με μπαταρία που μου έδωσε προίκα η καημένη η μάνα μου, πήγες και το πούλησες.

Καραγκ: Ποια προίκα μωρή και ποια μάνα σου; Η Φροσάρα; Η πρώτη σκάφη σ' όλο το Βατραχονήσι; Αυτή έβλεπε το λουλάκι και το περνούσε για σοκολατάκι ΙΟΝ.

Αγλαΐα: Λίγα λόγια για τη μάνα μου. Να κοιτάς τον δικό σου πατέρα, που πούλαγε μυγοπαγίδες και ποντικόφακες στην οδό Αιόλου.

Καραγκ: Έλα τώρα μη μου θυμώνεις.....

Αγλαΐα: Πως θα περάσουμε το βράδι; Όλο μέσα, μέσα, μέσα το βαρέθηκα. Δεν κάνουμε καμιά αγκαλίτσα που τ' ορέχτηκα;

Πα, πα, πα, πα..... Θέλεις να μας κυνηγά ο Τσόρδας κι ο Χαρδαλιάς; Απαγορεύονται οι επαφές. Αφού τώρα όταν θέλουμε να κάνουμε χειραψία δε λέμε «κόλα πέντε». Λέμε «κόλα μια αγκωνιά».

Αγλαΐα: Καραγκιόζη, εδώ προοδεύσαμε! Ζούμε στην εποχή του τηλέ.

Καραγκ: Τι λες μωρή σουλουμπάμια;

Αγλαΐα: Γιατί Καραγκιόζη μου; Δεν πήραμε στα παιδιά λάπτοπ; Τηλεκπαίδευση, τηλεμάθηση, τηλεδιδασκαλία.... που ζεις, εσύ δεν άκουσες τίποτα;

Καραγκ: Και λοιπόν;

Αγλαΐα: Δεν υπάρχουν τηλεαγκαλίτσες; Προοδεύει ο κόσμος Καραγκιόζη!

Καραγκ: Τι λες ρε Αγλαΐα; Κρατάτε με χριστιανοί, κρατάτε με.

Αγλαΐα: Αχ, πως θα περάσει η βραδιά και πως θα ξημερώσει πανδημιάτικα; Έλα βρε μη γίνεσαι τόσο καρμίρης. Πες «με το ένα, με το δύο, με το τρία ....πατ» και φύγαμε.

Καραγκ: Άγλα... το πατ δεν το φοβάμαι, το κι-ουτ σκιάζομαι.

Αγλαΐα: Καλέ έλα πάμε, θα περάσουμε καλά.

Καραγκ: Αγλαΐτσα, έτσι που μας κατάντησαν, να το ξέρεις, το τραπέζι του φτωχού μπορεί να είναι πενιχρό, αλλά το κρεβάτι γόνιμο.

Αγλαΐα: Έλα καλέ τι φοβάσαι; Δεν πρόκειται να μείνω έγγειος. εσύ είσαι φερέγγυος.

Καραγκ: Τρία παιδιά στην αγκαλιά, και ένα μέσα στην κοιλιά. Κι αν πεις για τηλεκπαίδευση άσε, του Διάολου εφεύρεση.

Τα τηλεπλήκτρα τα καλά,
το χεράκι τους πατά,
και γλιτώνουν το σχολειό,
φεγγαράκι μου λαμπρό.
Κι αν πεις και για σπουδάματα;
που να βρουν τέτοια πράματα.

Πάμε Σίτσα μου.....

Και στάσου λίγο μακριά
γιατί ο κολονοϊός караδοκά.
Μας πήρανε, μας πήρανε
φλουρί κωνσταντινάτο
μας δίνουν για να ζήσουμε,
βαρέλι δίχως πάτο.

Πάμε γυναίκα.....

Τις βραδιές με καραντίνα
θε να τις περνάμε φίνα.
Μάσκες, γάντια κι αγκαλιές,
Είναι φίλε μου να κλαις.

Παράγκα σου ερχόμαστε.

Μπαίνουν στην παράγκα.

Πράξη 2η

Μετά δύο μήνες.

Ο Καραγκιόζης βγαίνει από την παράγκα τραγουδώντας.

Καραγκ: Αν παρήλθον οι χρόνοι εκείνοι, των ερώτων φαιδρά εποχή....

Από την παράγκα ακούγεται η φωνή της Αγλαΐας.

Αγλαΐα: Καραγκιοζούλη μουουου..... Ζούλη μουουου..... Καλέ που είσαι και σε ψάχνω, η γυναίκα.

Βγαίνει έξω από την παράγκα.

Εδώ είσαι; Τι κάνεις έξω στην αυλή;

Καραγκ: Κοιτώ τα πλάκια πως πετάν άλλα σακάτ κι άλλα σαπάν.

Αγλαΐα: Καλέ ο κόσμος χάνεται κι εσύ κάθεσαι και ξύνεσαι. Πάνε βρε σουρτουκλεμέ να κάνεις κάνα μεροκαματάκι.... τεμπελχανά, α τεμπελχανά.

Καραγκ: Δουλεύω κατ' οίκον, τηλεργασία που λένε. Παίρνω τα μαντάτα και τρώω στη μούρη τα χαμπέρια.

Αγλαΐα: Τι δουλειά είναι αυτή; Πως πληρώνεται;

Καραγκ: Δεν πληρωνόμαστε ακόμη, αλλά από οργάνωση όμως εεε; Έξτρα, πρίμα γκουτ. Αναστολή εργασίας λέγεται, λόγω κολονοϊού. Όλη τη μέρα κάθεσαι και το βράδι ξεκουράζεσαι.

Αγλαΐα: Καραγκιόζη, πήγαινε για κάνα μεροκαματάκι, γιατί οι οικογενειακές μας ευθύνες θα αυξηθούν. Όχι. Καραγκιόζη είμαι δύο μηνών έγγειος

Ο Καραγκιόζης την κοιτά αποσβολωμένος και πέφτει ξερός.

Καραγκιόζη..... Καραγκιοζούλημουουου..... Αχ Παναγία μου ξεράθηκε. Τρέξατε καλέ γειτόνοι-οιοιοι..... Χάνω τον αντρούλη μου και τι θα απογίνω η καψερή με τρία παιδιά στην αγκαλιά κι ένα στο φούρνο.

Ο Καραγκιόζης πετάγεται ξαφνικά όρθιος. Αρπάζει την Αγλαΐα.

Καραγκ: Έλα δω μωρή σουλφαμίδα....για ξαναπές το, αυτό που είπες.

Αγλαΐα:.. Καραγκιόζη είμαι έγγειος.

Καραγκ: Καλά πως, που, τότε, τι.....;

Αγλαΐα:.. Θυμάσαι τότε με την καραντίναπου κάναμε ένα βράδυ αγκαλίτσες;

Καραγκ: Ναι.

Αγλαΐα: Ε... Καραγκιόζη μου...θα ξαναγίνεις μπαμπάς.

Καραγκ: Αμάν, σαν τον Πειραιά θα γίνω κι εγώ, με ένα και δύο και τρία και τέσσερα παιδιά. Εμ.... βέβαια, δεν μας έφτανε η καραντίνα θέλαμε και γουργουλαβίδα. Καλά λέει ο Εβραίος ο Σολωμός, ότι από ζημία, κέρδος δεν βγαίνει.

Αγλαΐα: Ε.... είπαμε να ζήσουμε κι εμείς μια βραδιά σαν άνθρωποι κι όχι σαν σαρδέλες στην κονσέρβα.

Καραγκ: Να δροσιستούμε ένα βραδάκι είπαμε ρε Αγλαΐα, όχι να ξεροψηθούμε.

Αγλαΐα: Θα κάνουμε παιδάκι Καραγκιόζη μου. Μην το κατομελετάς.

Καραγκ: Αχ βρε καραντίνα τι μας έκανες! Και σου λένε μετά ότι τα παιδιά τα φέρνει ο πελαργός. Αμ δε... Πάνε αυτά που ξέραμε. Τώρα τα φέρνει ο κολονοϊός.

Καραντίνα πανάθεμα σε,
τα 'κανες όλα «άσε – βράσε».
Του κουβέρνου οι φωστήρες
μας δέσαν με ζωστήρες.
Κι απ' αυτά τα πλέγματα
κακά τα ξεμπερδέματα.
Τρία παιδιά μέσα στην πείνα
κι ένα με την καραντίνα.
Κι αμπόσδα κι αμκείσδα
καμιά προκοπή δεν είδα.

Καραγκ: Πάμε γυναικούλα μου. Πάμε. Δεν γεννάμε τα παιδιά για να έχουνε το πιάτο, δέκα φορές να είναι αδειανό και μια φορά γεμάτο.

Μπαίνουν στην παράγκα.

Πράξη 3η

Στην αυλή του Μαιευτηρίου επτά μήνες μετά.

Ο Καραγκιόζης κι ο Χατζηαβάτης περιμένουν την Αγλαΐα να γεννήσει.

Ο Καραγκιόζης πηγαινοέρχεται ανήσυχος.

Χατζηαβ: Σταμάτα βρε, που τριγυρνάς σαν τη σβούρα. Όλα θα πάνε καλά.

Καραγκ: Δεν στριφογυρνώ για το τώρα Χατζατζάρη, στριφογυρνώ για το μετά.

Χατζηαβ: Άντε βρε.... άντε βρε... η ώρα καλή. Κάνε λίγο κουράγιο. Κάνε λίγο κουράγιο. Να έρχεται ο γιατρός.

Εμφανίζεται ο γιατρός

Καραγκ: (Μ' αγωνία). Γιατρέεεε.....

Γιατρός: Όλα καλά, όλα καλά.... κατά πως το λένε.

Καραγκ: Αααχ, δόξα τον Γιαραμπή.

Γιατρός: Σε βλέπω άνθρωπο με ψυχή....κατά πως το λένε. Να σου ζήσει το κοριτσάκι.

Καραγκ: Κοριτσάκι; Η ώρα η καλή γιατρέ ήρθε. Τρεις μαγκλαράδες έχω σπίτι. Να μπει ένα κοριτσάκι να γιομίσει το σπίτι μας άνοιξη.

Γιατρός: Όλα καλά, όλα καλά....κατά πως το λένε.

Καραγκ: Να δούμε το παιδί ρε γιατρέ.... κατά πως το λένε; Αμάν την ψώνισα κι εγώ.

Γιατρός: (Φωνάζει). Αδερφή φέρε το παιδί.

Έρχεται μια νοσοκόμα και κρατά το μωρό αγκαλιά.

Καραγκ: (Συγκινημένος). Παιδί μου, κοριτσάκι μου.

Γιατρός: Κουράγιο. Κορονοϊό έχουμε, κρίση, πανδημία.

Να προσέχετε μην κολλήσει τίποτα το μωρό.... κατά πως το λένε. Να αγοράσετε μάσκες, απολυμαντικό, οινόπνευμα, θερμομετρο. Πανδημία, η φύση μας εκδικείται. .... Κατά πως το λένε.

Καραγκ: Η φύση εκδικείται, τα κουβέρνα κόβουν κουστούμια κι εμείς πληρώνουμε... Κατά πως το λένε. Α ρε μπαμπέσα κενωνία, βαστάτε κούγκοι τ' άλογα και βάλτε φωτιά στα τόπια. Τι φταίει όμως το κοριτσάκι μου. (Συγκινημένος). Παιδάκι μουουου... Με τι λεφτά να τ' αγοράσω όλα αυτά γιατρέ;

Γιατρός: Θα τα καταφέρεις. Κάτι θα σκεφτείς εσύ. Φαίνεσαι σαΐνι... κατά πως το λένε, αντίο και πάλι να σας ζήσει.... κατά πως το λένε.

Καραγκ: Ναι.... σαΐνι το κοιμισμένο..... κατά πως το λένε.

Χατζηαβ: Έλα Καραγκιόζη μου, κάνε κουράγιο. Τι περίμενες μ' αυτό το περιβάλλον που ζούμε, μ' αυτόν τον αέρα που αναπνέουμε, με την πανδημία, και την καραντίνα, με τα τόσα τηλέ και τις τόσες απαγορεύσεις; Ότι θα έβγαине και τίποτα φυσιολογικό;

Ο Καραγκιόζης τρέμει από τα νεύρα του.

Καραγκ: (Μουγκρίζει θυμωμένα).

Μμμμμμμμμ.....

Χατζηαβ: Σταμάτα βρε μην χλιμιντράς σαν χλαπατσιάρα προβατίνα. Τώρα έχεις τέσσερα παιδιά. Πολύτεκνος! Θα γραφτείς στο σωματείο πολυτέκνων και θα σου δίνουν στις γιορτές κάνα μακαρόνι, λίγο λαδάκι, κάνα ρύζι.

Καραγκ: Ε, ρε γλέντια και χαρές και ξαφαντω-

σές πολλές.

Τραγουδά.

Βλέπω στον ουρανό,
ένα ψωμί διπλό
και μια γαβάθα ελιές,
πότε θ' ανοίξουν, Χατζατζάρη, οι δουλειές.

Καραγκ: Φεύγωωω....φεύγωωωωωωω.....

Χατζηαβ: Που πας βρε τηλεκατευθυνόμενος;

Καραγκ: Στους τηλεφευρικάριους. Τηλεφευρέ-
σεις αυτοί. Γέννα εγώ. Φεύγωωω.....

Χατζηαβ: Που πας; Για τηλεσυνδιάσκεψη;

Καραγκ: Όχι για τηλεκαρπαζοκλωτσοπατινάδα.
Να ζήσουμε την εποχή μας Χατζατζάρη.... κατά
πως το λένε. Που είστε παιδιά με τις καραμού-
ζες; Πάρτε τα τσακακλίμπανα και τα μπλεκάντια
και πάμε. Λαλάτε το κομματάκι και λαμπάδια-
σα ο φουκαράς.

Τώρα αρχίζουν τα γλέντια κι οι χοροί
και θα πέσει σφαλιάρα σβουριχτή.
Κατά πως το λένε!

Χατζηαβ: Έλα δω βρε παλαβέ μη τρέχεις
έτσι.....

Καραγκ: Άστε μεεεεε..... Αμολάτε μεεεεεε!

Ακούγεται μουσική συρτός.

*Ο Καραγκιόζης φεύγει τρέχοντας. Εοπίσω του ο
Χατζηαβάτης.*

Πράξη 4η

Παράγκα του Καραγκιόζη. Δρόμος.

*Ερχεται ο Καραγκιόζης κλαίγοντας άγαρμπα. Συ-
ναντά τον Χατζηαβάτη.*

Χατζηαβ: Βρε..... πως είσαι έτσι με κατεβασμέ-
να τ' αυτιά; Εσύ έφυγες φορτσάτος, σιόντας και
λιγιόντας, με το ζωνάρι κρεμασμένο για καβγά.

Καραγκ: (Κλαίγοντας). Αχαχούχαααα.....με
ρίμαξαν Χατζατζάρη.

Χατζηαβ: Τι έγινε; Μήπως σε βαρεσάνε;

Καραγκ: Όχι, τι καλά που με κανάνε! Με κά-
τσιασαν, με στραβοκατίνιασαν στην καρπαζιά,
με τηλεγράφησαν στην κλωτσιά. Ωχούουου... Η

πλάτη μουουου...

Χατζηαβ: Τι έχει;

Καραγκ: Πριν είχα καμπούρα. Για δες τώρα έχω;

Χατζηαβ: Μπα, όχι. Πως έγινε αυτό το θαύμα;

Καραγκ: Αεροδυναμικά. Μου ισιώσανε όλα τα
παράλια επίπεδα. Ήταν ένας λουγκούρης φύλα-
κας, με βουτάαααα.

Χατζηαβ: Ναι;

Καραγκ: Με σηκώνει στον αέραααα.....

Χατζηαβ: Ναι;

Καραγκ: Με φέρνει τρεις στροφές αεροδυναμι-
κέεεεεε.....

Χατζηαβ: Ναι;

Καραγκ: Μου κάνει το αεροπλανικό κόλπο του
Καρπόζηλου, με βροντάει κάτω...

Χατζηαβ: Και;

Καραγκ: Τι και ρε; Αυτό ήταν. Με φύτεψε!
(Κλαίγοντας). Πλατούλα μουουου..... Που
να γενούν χίλια κομμάτια, από τον αστράγαλο
και κάτω. Που να τους δω έξω από τη Μητρό-
πολη με ακορντεόν και μαύρα γυαλιά, διακονι-
αραίους. Που να βγάλουν τη ρουζούμπελη στη
γλώσσα και να τους πιάσει κατσικίσια ψώρα.

Χατζηαβ: Σταμάτα τις βλακειές βρε. Εσύ πάλι
τι ήθελες να πας να κάνεις τον παλικαρά, ένα
δέκα με ανάταση άνθρωπος; Θυμάσαι στο σχο-
λείο, όλο τελευταίος ήσουν.

Καραγκ: Ναι, αλλά όταν κάναμε μεταβολή;
Πρώτος.

Χατζηαβ: Άστα αυτά. Το κοριτσάκι τι κάνει βρε;

Καραγκ: Μαμ, κακά και νάνι. Και δεν είναι το
μαμ ρε Χατζηαβάτη, είναι που άνοιξε το έντερο
από τ' άλλα τρία παιδιά κι όλη την ώρα γκρινιά-
ζουν. Μπαμπάκο.... «τσιτσι, κοκό» λένε.

Χατζηαβ: Ε, πάνω στην ανάπτυξη τους είναι.

Καραγκ: (Τραγουδά).

Στης ακρί, άι καλέ,
στης ακρίβειας τον καιρό,
βρέθηκα να παντρευτώ.
Κι έκανα, άι καλέ

κι έκανα τρία παιδιά
που 'ταν όλα φαγανά.
Στης πανδη, άι καλέ
στις πανδημίας τον καιρό
βρέθηκα για ναγεννώ.
Κι έκανα, άικαλε,
κι έκανα μία μπεμπέκα
που έτρωγε για πέντε δέκα.

Χατζηαβ: Βρε που πας και τα βρίσκεις και τα
λες; Δε μου λες Καραγκιόζη;

Καραγκ: Δε σου λέω.

Χατζηαβ: Γιατί δε μου λες;

Καραγκ: Γιατί πας και τα λες.

Χατζηαβ: Άσε τις σάχλες. Το κοριτσάκι σου πως
θα το πείτε;

Καραγκ: Ποτούλα. Το όνομα της μάνας μου.

Χατζηαβ: Ωραίο, νόστιμο όνομα.

Καραγκ: Ναι θα του βάλουμε και λίγο μαϊντανό
να γίνει νοστιμότερο.

Χατζηαβ: Άντε κι εγώ νουνός.

Καραγκ: Χατζατζάρη σε πρόλαβε άλλος.

Χατζηαβ: Ποιος;

Καραγκ: Ο καραγκιοζοπαίκτης Παναγιώτης Μι-
χόπουλος. Είπε κιόλας ότι θα την κάνει φιγούρα
και θα την βγάλει στο πανί.

Η Ποτούλα στο πανί
κι εμείς πανί με το πανί.
με κανονικότητα και πανδημία
δε μας έχει μείνει μία.
Κι αν δεν σας αρέσουν όλα αυτά
- βρε σε καλό σας-
κεράστε μας μωρέ παιδιά.
με το λόγο τον καλό σας.

Αβάντι μαέστρο ένα συρτό να ξελαμπικάrouμε.

Έχει η Ρωμοσύνη αβάντες
κι ο καιρός γυρίσματα!

Γιάννης Χατζής

**Σαλονίκη. 2020. Στον καιρό της δεύτερης
πανδημίας, μετά τη δεύτερη κανονικότητα.
Πριν....**

Σπουδαίες παραστάσεις του Θεάτρου Σκιών «Η ΓΕΝΟΒΕΦΑ»

του **Αναστάσιου Κούζη (Κούζαρου)**
καλλιτέχνη του Θεάτρου Σκιών, φιλόλογου

Στην προσπάθειά μας να συνεισφέρουμε τόσο στην κατάρτιση και τον εμπλουτισμό των γνώσεων των νέων ή και νεοτέρων καραγκιοζοπαικτών, όσο και στην ενημέρωση του αναγνωστικού μας κοινού, εγκαινιάζουμε μία νέα στήλη στο περιοδικό μας, υπό τον γενικό τίτλο «ΣΠΟΥΔΑΙΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΚΙΩΝ». Στη στήλη αυτή φιλοδοξούμε να παρουσιάζουμε το ιστορικό πλαίσιο και τις συνθήκες που εμφανίστηκε η κάθε παράσταση στο μπερντέ, καθώς και την υπόθεσή της, αλλά και άλλα χρήσιμα στοιχεία που διευκολύνουν τους νέους καλλιτέχνες να την ανεβάσουν στο θέατρό τους. Η στήλη θα έχει περιοδικό χαρακτήρα και επιθυμία μας είναι να συμμετέχουν σ' αυτήν με κείμενά τους όσοι συνάδελφοι, και ερευνητές του Θεάτρου Σκιών διαθέτουν στοιχεία και πληροφορίες σχετικές με το θέμα.

Επιλέξαμε ως αφετηρία της προσπάθειας αυτής την παράσταση «Η Γενοβέφα» ή «Ο θρίαμβος της Αρετής».

Το Θέατρο Σκιών ως ζωντανός οργανισμός δεν μπορούσε παρά να παρακολουθεί τις εξελίξεις της Νεοελληνικής Κοινωνίας, και παράλληλα να προσαρμόζεται στις αλλαγές της προκειμένου να επιβιώσει. Με δεδομένη, λοιπόν, την άρνηση των λογοτεχνών και των θεατρικών συγγραφέων να γράψουν έργα κατάλληλα προσαρμοσμένα για τον Καραγκιόζη, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση ενός Νεοελληνικού Λαϊκού Θεάτρου, οι Καραγκιοζοπαικτές αναγκάστηκαν, για να ανανεώσουν το ρεπερτόριό τους, να αναζητήσουν πηγές έμπνευσης στα λαϊκά μυθιστορήματα, τα θεατρικά έργα και τα κωμειδύλλια του Αθηναϊκού Θεάτρου, δεδομένου ότι από τα τέλη της δεκαετίας του 1920 άρχισαν να παίζουν και σε θέατρα, όπως στο «Ρεκόρ», τέρμα Αχαρνών, ο Σπαθάρης και «Πολυθέαμα», τέρμα Σεπολίων, ο Κούζαρος. Ανάμεσά σ' αυτά ξεχώρισε «Η Γενοβέ-

Φωτο 1 ΤΣΙΖΕΦΡΙΔΟΣ-ΒΟΛΦΙΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΑΡΟΥ

φα», που αναδείχτηκε σ' ένα από τα πιο αγαπημένα έργα, καθώς εκθείαζε τον αγνό έρωτα, την ιερότητα του γάμου, τη μητρότητα .... θεμέλια της Νεοελληνικής κοινωνίας.

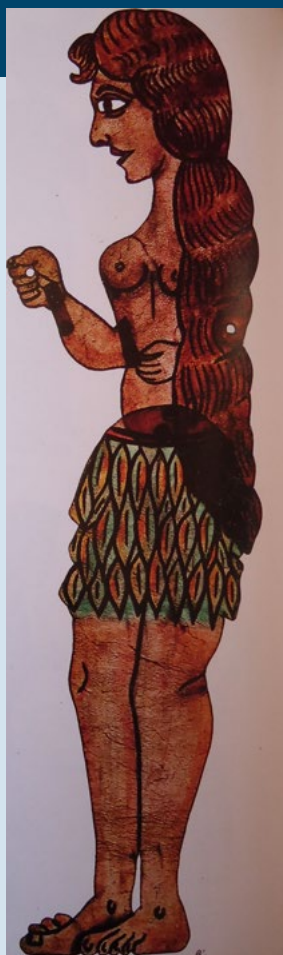
Η αρχή είχε γίνει ήδη στο χώρο των θεατριδίων από το κουκλοθέατρο, αφού τόσο ο **Δημοσθένης Μαριδάκης** όσο και ο **Χρήστος Κονιτσιώτης**, από το 1891, ψυχαγωγούσαν το εκλεκτό κοινό των ιαματικών πηγών του Λουτρακίου με παραστάσεις, όπως «**οι δύο Λοχίαι**», «**οι Λησταί της Καλαβρίας**» και «**η Γενοβέφα**», (Το Άστυ, Ιούλιος 1891).

Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΒΑΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ

Η ιστορική βάση «της Γενοβέφας» εντοπίζεται στους πολέμους που διεξήγαγε ο Κάρολος Μαρτέλος εναντίον των Μαυριτανών της Ισπανίας, (η αποφασιστική μάχη που έκρινε την τύχη της Ευρώπης δόθηκε στο Πουατιέ της Γαλλίας το 732μ.χ). Σ' αυτούς τους αγώνες είχε λάβει μέρος ως σύμμαχος ο Κόμης του Παλατινάτου του Τριρ Ζίγκφριντ, ο οποίος ήταν σύζυγος της Γενοβέφας, κόρης του Δούκα της Βραβάνδης. Αυτή η ιστορική περιοχή μοιράζεται σήμερα ανάμεσα σε Βέλγιο, Λουξεμβούργο και Γερμανία. (Φωτό 1)

Η ερωτική ιστορία διαδραματίζεται, λοιπόν, τον 8^ο μ.χ αιώνα στις μέρες του Αγίου Ιδόλφου, Αρχιεπισκόπου Τρεβήρων, του σημερινού δηλαδή Τριρ της Γερμανίας. Κατά τη διάρκεια της απουσίας του Ζίγκφριντ στον πόλεμο, ο αρχιοικονόμος του οίκου, Golo, κατηγορεί τη Γενοβέφα για μοιχεία, γιατί δεν υποχώρησε στις ορέξεις του, δίνοντας τελικά διαταγή σε δύο υπηρέτες του να τη θανατώσουν μαζί με το μικρό γιο της, το Ντολόρη. Και όπως συμβαίνει σε τέτοιες περιπτώσεις λυπήθηκαν οι δήμιοι τη Μάνα και το μικρό παιδάκι εγκαταλείποντάς τους στο δάσος των Αρδεννών. Εκεί για να προστατευτεί η Γενοβέφα από τις καιρικές συνθήκες εγκαθίσταται σε μία σπηλιά, όπου, ως εκ θαύματος, μετά από δύο ημέρες εμφανίζεται μία ελαφίνα που προσφέρει το γάλα της για τη διατροφή του γιου της. Στο δάσος το απάτητο η Γενοβέφα θα παραμείνει έξι χρόνια. Οπότε τον έβδομο ο Ζίγκφριντ κυνηγώντας στην περιοχή και παρακολουθώντας τα ίχνη της ελαφίνας βρίσκει ανέλπιστα την άρρωστη Γενοβέφα και το μικρό του γιο. (Φωτό 2)

Η κοινωνική ελίτ, βέβαια, διαχρονικά είχε γνώση του έργου μέσα από τις δύο όπερες του Ρόμπερτ Σούμαν, το 1848 και Ζακ Όφενμπαχ, το 1859. Ο ζωγράφος Ανδριάν Ρίχτερ είχε ζωγραφίσει τον πίνακα **η Γενοβέφα και η Ελαφίνα** (1803- 1884). Στο πλατύ ελληνικό κοινό πέραν του θεάτρου και του κουκλοθέατρου έγινε γνωστή από τις δεκάδες λαϊκές και μη εκδόσεις του θρύλου (Ιωάννη Βαράτσε "Χρυσός θρύλος", 13^{ος} αιώνας μ.χ, τον οποίο αργότερα δια-

Φωτο 2 ΓΕΝΟΒΕΦΑ
ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΑΡΟΥ

εκδόσεις σειρών εικονογραφιών με θέμα τη Γενοβέφα. Σ' αυτήν την πρώτη έκδοση του 1900, σε μεγάλο σχήμα, καθώς και στη δεύτερη του 1902 σε μικρότερο, τα έργα είναι του Ζωγράφου **Σωτηρίου Χρηστίδη**. Και στις δύο εκδόσεις υπάρχει επεξηγηματικό κείμενο στο κάτω μέρος της εικόνας γραμμένο στα Ελληνικά και Γαλλικά. (Φωτό 3,4)

Υπήρχε, λοιπόν, μία πρώτης τάξεως ύλη, φιλολογική και εικαστική, όπου μπορούσαν να ανατρέξουν Καραγκιοζοπαίκτες, με πολύ μικρό κόστος και να αντλήσουν όλα τα στοιχεία που θα τούς επέτρεπαν να συνθέσουν τη δική τους παράσταση στο πανί, να φιλοτεχνήσουν σε χαρτόνι, δέρμα και ζελατίνη, φιγούρες και σκηνικά. Η επιρροή υπήρξε σημαντική. για παράδειγμα η φιγούρα του Γόλου, του από το Αίγιο καταγόμενου Καραγκιοζοπαίκτη **Βασίλη Ανδρικοπούλου**, του γνωστότερου ως **Βασίλαρου**, παραπέμπει σαφώς στο έργο του Χρηστίδη. (Φωτό 5)

Όσο για το **πότε πρωτοπαίχτηκαν τέτοιες παραστάσεις**, αξιοσημείωτη είναι μία μαρτυρημένη αξιολογώτατη προσπάθεια που αντλούμε από τα αυτοβιογραφικά σημειώματα του αείμνηστου Καραγκιοζοπαίκτη και Ζωγράφου **Σπύρου Κούζαρου** (1913-1992). Έχοντας κάνει θεατρική σύμπραξη με

μόρφωσε ο καλόγερος Ματίας Έμιχ, που χρονολογείται το 1472, 15^{ος} αιώνας μ.χ).

Στα ελληνικά λαϊκά μυθιστορήματα πέρασε με το όνομα του συγγραφέα Αδάμ Σμιθ. Ήταν ένα από τα πρώτα που κυκλοφόρησαν περί τα μέσα του προπερασμένου αιώνα σε μετάφραση. Στα ελληνικά εκδόθηκε σε καθαρά λαϊκό φυλλάδιο από τον «Κοραή», τον Σαλίβερο και άλλους και με την τυπική μορφή ελληνικού λαϊκού μυθιστορήματος από τους:

> Βουνίσια το 1903, σε 272 σελίδες, με εικόνες ξυλογραφίες Ευρωπαϊκές.

> Φαρμακίδη, σε 206 σελίδες.

> Σαραβάνο και Στεφάνου το 1919, σε 284 σελίδες,

> και το 1921 σε 284 με 17 εικόνες.

> Και από τον Σαλίβερο το 1921, σε 272 σελίδες και δεκάδες εκδόσεις κατά καιρούς σε φυλλάδια των 82 σελίδων από τον ίδιο οίκο.

Στον εικαστικό τομέα ο Δράκος Παπαδημητρίου έκανε πέντε τουλάχιστον

ΦΩΤΟ 3
ΓΕΝΟΒΕΦΑ Εικ. Γ 1900
ΣΩΤΗΡΗ ΧΡΗΣΤΙΔΗ

το συνάδελφό του Διονύσιο Πάτρα το 1928 γράφει τα εξής: “..... στο θέατρο Πολυθέαμα στην Αγίου Μελετίου, τέρμα Σεπολίων, με θεατρώνη τον κύριο Φιλίππου, που καταγόταν από τη Βόρεια Ήπειρο, επαίξαμε σε πολλές παραστάσεις μαζί με τον έσοχο Φρίξο Γαζεπίδη, τον Παναγιώτη Μιχόπουλο, τον Διονύσιο Πάτρα, τον Εμμανουήλ Μαντζουράνη, τον Ηρακλή Αιβανόπουλο. Στο Πολυθέαμα πρωτοπαίχτηκαν στο Θέατρο Σκιών “Η Γκόλφω” και η “Γενοβέφα”. Ο Φρί-

ξος, υποβολεύς, μας διάβαζε την “Γκόλφω”, ο Κούζαρος παράσταινε τον Γιάννο, ο Πάτρας την Γκόλφω και τον Τάσο. Ο Καραγκιοζοπαίχτης, βέβαια, δεν διαβάζει την παράσταση, αλλά η Γκόλφω και η Γενοβέφα ήταν πολύ δύσκολες παραστάσεις.....”.

Αξίζει να σημειωθεί ότι και ο Κούζαρος και ο Φρίξος υπήρξαν άριστοι ζωγράφοι του Θεάτρου Σκιών, σώζονται και των δύο φιγούρες της παράστασης, του Φρίξου σκαλιστές σε χαρτόνι, γδυτές. Ανάμεσα στα έργα του Σπύρου Κούζαρου, που φιλοξενεί στις συλλογές του το Μουσείο Νεότερου Ελληνικού Πολιτισμού, υπάρχει και μία μικρόσωμη φιγούρα της Γενοβέφας, δερμάτινη, που χρονολογείται σε εκείνες τις παραστάσεις του 1928-1934. (Φωτό 6) Την ίδια εκείνη περίοδο και ο Φασουλής εξακολουθούσε να παίζει τη Γενοβέφα, όπως μαρτυρεί ο Νεολόγος των Πατρών το Σάββατο της 1^{ης} Αυγούστου του 1931, που παρουσιάστηκε στο θέατρο «Νέο Φάληρο». Ο Σωτήρης Σπαθάρης αποδίδει τη διασκευή της παράστασης, στον Καραγκιοζοπαίκτη και ζωγράφο, Κώστα Μάνο, που ενεπλάκη και αυτός στην έκδοση τευχιδίων. Ο δε Βασίλης Ανδρικόπουλος έκαμε δική του διασκευή και ζωγράφισε πολύ ωραίες δερμάτινες φιγούρες των πρωταγωνιστών.

Η Γενοβέφα αποτελεί μέχρι τις μέρες μας μια μεγάλη πρόκληση για τους νέους Καραγκιοζοπαίκτες, αρκετοί από τους οποίους την έχουν παρουσιάσει στο κοινό με επιτυχία και ευελπιστούμε ότι αυτή η προσπάθειά τους θα συνεχιστεί και στο μέλλον.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1.ΚΥΡΙΑΚΟΣ Δ. ΚΑΣΣΗΣ «ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΑΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ»,1840-1940, Β' έκδοση πλήρης,Αθήνα 1983,σελ.12.
- 2.Ο ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ(1858-1940) ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΛΟΥΒΑΡΗ. Εταιρεία Ελληνικού και Ιστορικού Αρχείου,Αθήνα 1993
3. «Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗ» (ΦΙΓΟΥΡΕΣ),σελ.160,200,201.
4. Σ. ΣΠΑΘΑΡΗ, «Απομνημονεύματα και η τέχνη του Καραγκιόζη» Β' Έκδοση, Εκδόσεις Βέργος, 1976, σελ. 215

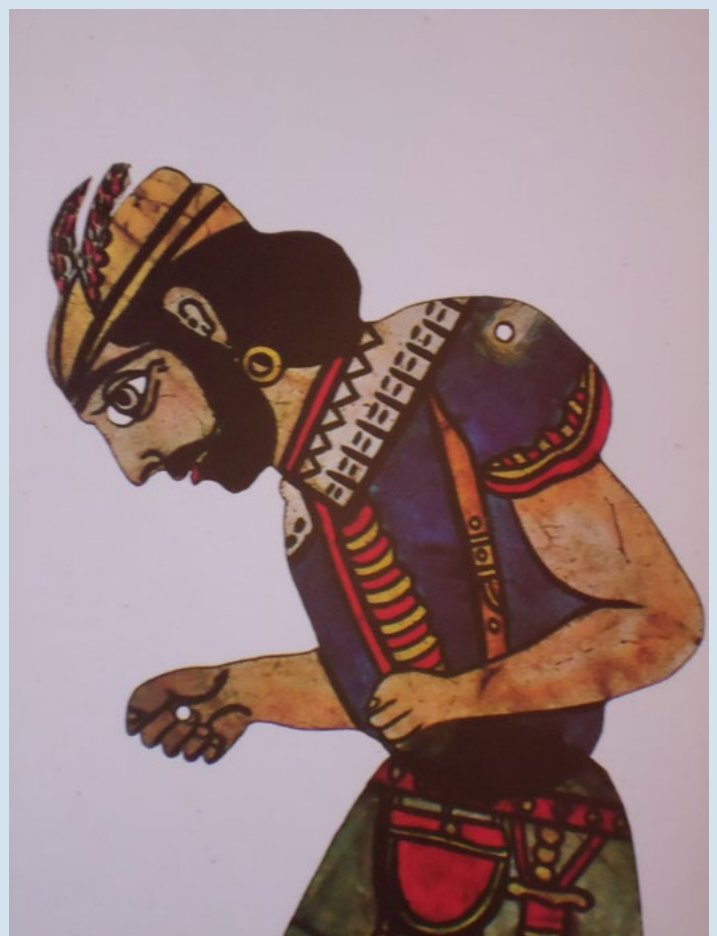

ΦΩΤΟ 4 ΓΕΝΟΒΕΦΑ εικ. Β 1900 ΣΩΤΗΡΗ ΧΡΗΣΤΙΔΗ

Φωτό 6 ΓΕΝΟΒΕΦΑ ΚΟΥΖΑΡΟΥ

Φωτό 5 ΓΟΛΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΑΡΟΥ

Μάθε, παιδί μου... Καραγκιόζη!

της **Νατάσας Μιχαηλίδου**

Μουσειολόγου, Βοηθού σκηνής στον Θίασο Σκιών «Τα παραμύθια του Καραγκιόζη»

Εικόνα 1. Η πρώτη παράσταση νέας βοηθού, 6 ετών, Δράμα 18/3/2018 © Τα παραμύθια του Καραγκιόζη.

Σχολείο ο Καραγκιόζης! Όσες φορές κι αν ακούσεις αυτήν τη φράση μετά από μια παράσταση θεάτρου σκιών, πάντα χαίρεσαι. Χαίρεσαι να ανακαλύπτεις παιδιά, σε κάθε γωνιά της Ελλάδας, που έχουν βρει από μικρή ηλικία ένα πάθος, κάτι που έρχεται απ' τα παλιά, που το παίρνουν πάνω τους και το συνεχίζουν: το θέατρο σκιών.

Είναι παιδιά που ζωγραφίζουν και κόβουν τις δικές τους φιγούρες, που στήνουν τον μπερντέ στο δωμάτιό τους, που εφευρίσκουν τους δικούς τους διαλόγους και τα δικά τους αστεία. Παιδιά που ζητούν από αδέρφια και φίλους να γίνουν βοηθοί τους, που παίζουν Καραγκιόζη ακόμα και στην καραντίνα μέσω διαδικτύου, που μεγαλώνουν με φίλο τον αγαπημένο τους καμπούρη!

«Ένα παιδί απ' τη Λεύκη, 8 χρόνων, δίνει παραστάσεις απ' όταν ήταν 4», «Το παιδί μου έμαθε να διαβάζει, για να μπορεί να διαβάζει παραστάσεις», «Σχολείο ο Καραγκιόζης!».

Το ξέρουμε, μικρά και μεγάλα παιδιά, ότι είστε εκεί έξω, περισσότεροι απ' όσοι νομίζουμε, ότι μεγαλώνετε με αγάπη για την ζωντανή ελληνική παράδοση και τέχνη, ότι δουλεύετε σκληρά και με αφοσίωση.

Σας βλέπουμε να μας κοιτάτε μετά από τις παραστάσεις που δίνουμε, όχι στα μάτια, αλλά στα χέρια μας, αυτά που πιάνουν τις φιγούρες και τις βάζουν στο πανί για να ζωντανέψουν.

Σας βλέπουμε να είστε η ζωντανή ελπίδα για τον Καραγκιόζη, να εξασκείτε την πίστη του στη ζωή, την αγάπη για την τέχνη, να κοινωνείτε από τη σοφία του καμπούρη.

Το γράμμα

Μια άλλη Σοφία Γ., μαμά παιδιού «κολλημένου» με τον Καραγκιόζη, μοιράστηκε την εμπειρία της:

Ο Καραγκιόζης είναι ο ήρωάς μου, γιατί βοήθησε το παιδί μου να μάθει να διαβάζει γρήγορα, με ευχάριστο τρόπο. Δε χρειάστηκε να τον πιέ-

σω, να του πω «μάθε, παιδί μου, γράμματα» όπως λέγανε παλιά.

Η εικόνα και τα γράμματα (οι διάλογοι) τον ενθάρρυναν να μάθει να διαβάζει, να αυτοσχεδιάζει και να παίζει.

Προχώρησε και πέρα από αυτό. Τώρα σε μεγαλύτερη ηλικία, ο Καραγκιόζης έγινε ο φίλος του, αυτός που τον βοηθούσε στους φόβους του, αυτός που τον κρατούσε παρέα (μια και είναι μοναχοπαίδι) και τον έκανε χαρούμενο, όπως χαίρονται τα παιδιά με τους φίλους τους και τα παιχνίδια τους.

Μέσα από τον αυτοσχεδιασμό που έκανε, όταν έπαιζε, του έδινε λόγο, τον λόγο που το ίδιο το παιδί θα ήθελε να πει αλλά δεν μπορεί είτε γιατί ντρέπεται είτε γιατί φοβάται, είτε γιατί δεν μπορεί να διαβάσει - τον παρακινεί όμως να το κάνει.

Το Θέατρο Σκιών συνδέει το παρελθόν με το παρόν (αφού το παρακολουθούσαμε και εμείς

στην ηλικία του) και μπορεί να διαμορφώσει το μέλλον μας, το μέλλον των παιδιών μας.

Ο Καραγκιόζης δίνει ποιότητα στη ζωή μας και γίνεται δάσκαλος ζωής στα παιδιά μας. Είναι αυτός που μας δίνει το γέλιο αλλά και τον προβληματισμό για αυτά που περνά ο άνθρωπος.

Αυτό το στοιχείο είναι που τον κάνει μοναδικό, γιατί περνά τα μηνύματα στα παιδιά με τον πιο γλυκό και χαριτωμένο τρόπο. Μετά «πέφτουν» οι απορίες, όπως έκανε και ο γιος μου. Αγαπά τον Καραγκιόζη σαν να είναι ο καλύτερός του φίλος.

Για αυτά τα παιδιά και για όλα τα παιδιά, μικρά και μεγάλα - και πρώτα για το παιδί μέσα μας - όλοι οι Καραγκιοζοπαίκτες συνεχίζουν να δουλεύουν με παραστάσεις, μαθήματα, εκθέσεις, εκπαιδευτικά προγράμματα, εκδόσεις, είτε στον πραγματικό κόσμο είτε στον ψηφιακό, αλλά κυρίως στον ονειρικό!

«ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ ο πικρός και ο μόνος
ο από πριν χαμένος εσύ να 'σαι
Ποιητής που δουλεύει το μαχαίρι
στο ανεξίτηλο τρίτο του χέρι...»

Οδυσσέας Ελύτης

Υ.Γ. Πληροφορίες για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα (εγκεκριμένο από το Υπουργείο Παιδείας) για σχολικές τάξεις και άλλες ομάδες, με τίτλο «Τα παραμύθια του Καραγκιόζη» μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα <http://guideintrace.com/> (Προτάσεις για σχολεία / Μικροί Αρχαιολόγοι-Α'βάθμια Εκπαίδευση / Εκπαιδευτικά Προγράμματα)

Εικόνα 2. Από την εκπαιδευτική ξενάγηση στην έκθεση «Όλες οι τέχνες για τον Καραγκιόζη», Ξάνθη 29//9/2020
© Σταύρος Ράικος.

Ο Καραγκιόζης της Ζωής μας

Καραγκιόζης...

Ένα όνομα με μεγάλη ιστορία.

Ήμουν από τους ανθρώπους που δεν γνώριζα...

Σε κάθε μου έκφραση θυμού, απέναντι σε κάποιον ,έλεγα είσαι Καραγκιόζης .

Σε κάθε ανοησία κάποιου, έλεγα τι Καραγκιόζης είναι αυτός?

Πόση άγνοια!!!

Έδινα αξία σε κάθε τι που νόμιζα ότι έβριζα.

Συναισθηματικά δεμένη πια μαζί του, μου συμβαίνει κάθε φορά κάτι υπέροχο.

Έτοιμος ο μπερντές. Ανοίγω τα φώτα και να σου ο Καραγκιόζης.

Ναι ,ζωντανεύει στα δικά μου χέρια!!!!

Πόση χαρά!!!!

Ο Καραγκιόζης συμβολίζει τον λαό. Τους ανθρώπους που παλεύουν για να επιβιώσουν Σκανταλιάρης,έξυπνος και ετοιμόλογος. Ψάχνει πάντα να βρει λύσεις και πάει κόντρα στην εξουσία με έναν τρόπο δικό του ..Μοναδικό.

Έτσι τον γνώρισα εγώ!

Δεν μπορώ πια να σιωπώ, όταν βλέπω να τον συγκρίνουν με πολιτικούς, με φασίστες και γενικά με ότι δεν τον αντιπροσωπεύει.

Καλό θα ήταν λοιπόν να σταματήσει αυτή η παραπληροφόρηση ότι το όνομα του είναι βρισιά.

Δίνει χαρά σε μικρούς και μεγάλους.

Βοηθάει τους ανθρώπους να ξεφύγουν από την καθημερινότητα τους...

Απ τα προβλήματα τους...

Ένα θέατρο ζωντανό γεμάτο χρώματα με μηνύματα και πολλή αγάπη.

Είναι πηγή γέλιου !!!

Είναι πολιτισμός!!!

Είναι παράδοση!!!!

Δεν μπορούν να τον υποτιμούν.

Με αυτόν μεγάλωσαν...

Με αυτόν μεγαλώνουν τα παιδιά τους ..τα εγγόνια τους.

Πρέπει να μάθουν να τον σέβονται. Να μάθουν στα μικρά παιδιά ότι το όνομα αυτό είναι Τιμή!!!!Του το οφείλουν.

Πίσω απ τον μπερντέ τυχαία βρέθηκα και εκεί τον ερωτεύτηκα.

Έγινε ο Καραγκιόζης της ζωής Μου!!!!

Και τον σέβομαι.

Με εκτίμηση **Μαρίνου Ζωή**

Ποιήματα για τον Καραγκιόζη μας

Θυμάμαι

Θυμάμαι, τότε γύρω απ' το τραπέζι
ένας μπερντές φτιαχνόταν με σεντόνι
και μια φιγούρα άρχισε να παίζει
έξω το κρύο και έριχνε και χιόνι.

Θυμάμαι, τότε τον φωτίζαν σαλιγκάρια,
λύχνοι γινόταν, βαμβάκι για φιτίλι.
Οι ήρωές μας χάρτινα παλικάρια
καβγάδες έστηναν, στο τέλος όλοι φίλοι.

Θυμάμαι τον Καραγκιόζη. Άνθρωπος σωστός!
Που σαν παιδί, χαρά του να με παίζει και να με κοιτάει.
Ο δρόμος του, στο όνομά του έμεινε γνωστός.
Καραγκιόζη τον φώναζαν κι εκείνος να γελάει.

Θυμάμαι την παράγκα του, στοίβες από χαρτόνια
σε μια ανηφόρα χώματα, που έφτανε στα ουράνια.
Μ' ένα γέλιο ξόρκιζε όλα τα δαιμόνια
και έξω από την πόρτα του, σάπιος ντενεκές γεράνια.

Να πώς θυμάμαι τον μπερντέ, κρυφό σχολειό!
Πάθη και λάθη και ατέλειωτα τραγούδια.
Καιρός που πέρασε και εχάθη το χωριό
και μια ανάμνηση γινήκαν τα λουλούδια.

Μα πάντα θα 'ναι του Καραγκιόζη ο καιρός.
Ένα σεντόνι θα βγαίνει από τη μνήμη.
Σκιές, τραγούδια και αρχίζει ο χορός.
Είναι ο μπερντές μια μαγεμένη λίμνη.

Θυμάμαι τώρα να φτάνει από μακριά
ο Χατζηαβάτης άφταστος ντελάλης.
Θυμάμαι λόγια βγαλμένα απ' τα παλιά
σοφά ραμμένα απ' το χορό της βιοπάλης.

Θυμάμαι του Καραγκιόζη κουρέλι τη στολή.
Σκιές στον ύπνο μου με παίρνουν και κοιμάμαι.
Θυμάμαι φωνές που αγάπησα πολύ
και σαν τραγούδι τώρα τις θυμάμαι.

Δημήτρης Αβούρης

Αφηγητής παραμυθιών – Συγγραφέας

Ο Καραγκιόζης στην Αντίσταση

ΊΑ μέρος

επιμέλεια: Τ. Κωστιδάκης - Σ. Κοτσορές

Το καθιερωμένο μας αφιέρωμα «ο Καραγκιόζης στον πόλεμο και στην αντίσταση», με τα τελευταία αποσπάσματα από το βιβλίο του καραγκιοζοπαίχτη Δημήτρη Μόλλα, (Εκδόσεις Σύγχρονη εποχή) για τη μαύρη Κατοχή. Το αφιέρωμα μας όμως θα συνεχιστεί με περιπέτειες και άλλων καραγκιοζοπαιχτών. Καλή ανάγνωση.

Μέσα, λοιπόν, σ' έναν τέτοιο "όζοντα πολτό", πού θα 'λεγε και κάποιος καθαρευουσιάνος, εάν σου 'λεγα πώς βυθίστηκε και ο Καραγκιόζης μας, έλιωσε κάτω απ' την μπότα του κατακτητή και αφομοιώθηκε με τη διανοούμενη λάσπη μας, θα το 'βρισκες φυσικό.

Με τι αντιπαράταξη θα ξεπερνούσε τις τέχνες; Θ' αντιπαράτασσε την πριμιτιβιστική φιγούρα του στις σέξυ πρωταγωνίστριες; Το απαλό αέρινο ρεπερτόριο του με τη λαϊκή θυμοσοφία στα βαρυγδουπα φιλοσοφικά επιχειρήματα του θεάτρου, τα πολυγνώτια χρώματα του στην οργιαστική εκθαμβωτική διακόσμηση των άλλων αιθουσών ή απέναντι στους ανθρώπους της κουλτούρας και του θεάτρου τους μεροκαματιάρηδες αγράμματους τεχνίτες του; Κι όμως, αυτό έκανε!

Αυτό το υλικό αντιπαράταξε και είπε το ΟΧΙ του. Γιατί μέσα απ' την απαλή- παιδιάστικη επιδερμίδα του, υπήρχε ατσάλινος ο σκελετός τις παράδοσης και η σύνδεση του με τις πηγές του ανανέωνε συνεχώς την έμπνευση.

Του χάραξε το χρέος και του 'δωσε το κουράγιο να μπει σηματοφόρος.

Ποτισμένοι απ' αυτόν και το πνεύμα του, οι τεχνίτες του, στρατευτήκανε σ' αυτή τη Σταυροφορία.

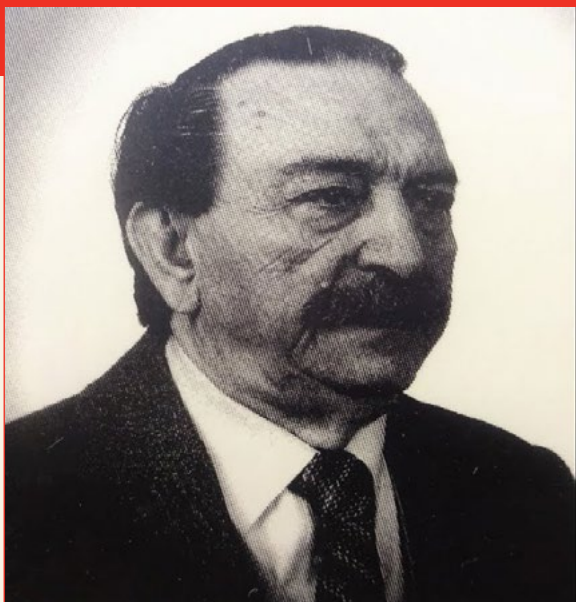
Γειτονιά σε γειτονιά, χωριό σε χωριό, πόλη σε πόλη, αλωνίσανε την Ελλάδα οι καραγκιοζοπαίχτες, θανατώνοντας την ηττοπάθεια και την αναποφασιστικότητα με τις ηρωικές τους παραστάσεις.

Ξανάγιναν οι Βάρδοι του μεγάλου Σηκωμού.

Καταργήσανε τις κωμικές παραστάσεις του Καραγκιόζη γιατί νιώθανε- κι ας μην ξέρανε

Σκίτσο του Δημήτρη Μόλλα

γράμματα κι ας μην είχανε γνωρίσει τον Ραϊνχάρτ και τη σχολή του- ναι, από ορμέφυτο νιώθανε ντροπή για λίγες ψωροδεκάρες -για μιας μέρας φαΐ- να βγάζουνε το λαό μας- έστω και για μία στιγμή- έξω απ' τον πλατύτερο προβληματισμό του. Άκουσα ένα σύγχρονο τραγούδι που λέει πώς είναι ντροπή να μιλάνε για αγάπες και κορδελάκια οι ψεύτες, όταν οι Λαοί πεινάνε. Αυτό είναι! Τον φιλάω, τον αγαπώ.

Αυτό είναι το πρίσμα της Ρωμοσύνης.

Οι Ηρωικές παραστάσεις του Καραγκιόζη είχανε πάντα τους κήρυγμα πώς πρέπει ν' αγωνιζόμαστε να κρατάμε τη λευτεριά μας γιατί αλλιώς να πώς καταντάμε (αυτό το κλίμα κατοχής- τουρκοκρατίας- κοτζαμπασισμού πού 'ναι αρμός και δύναμη του) δια της εις άτοπον απαγωγής, καθώς λένε τα μαθηματικά.

Αυτό, λοιπόν το προπολεμικό “περιφρουρείτε” έγινε “αγωνιστείτε” κι έγινε δαυλός στα χέρια των Ολυμπιοδρόμων караγκιόζοπαιχτών.

Και της λευτεριάς το δέντρο κάρπισε.

Δεν έχουμε το ψώνιο πώς το φυτέψανε η χαρακτηριστική κι ο Καραγκιόζης, μας αρκεί η αναγνώριση ό-τι- αντίθετα με τις άλλες εκδηλώσεις τέχνης- δεν κατουρήσαμε τη ρίζα του.

Και υπογραμμίζουμε πως ούτε ένας караγκιόζοπαίχτης συνεργάστηκε με τους Γερμανούς.

Δεν είναι παράξενο για ανθρώπους απλούς, βασιλοφρονες και Γερμανόφιλους; Όχι, δεν είναι σαν είσαι Έλληνας.

Αντίθετα έδωσε αίμα- όχι λίγο αίμα.

Χτύπησε τον κατακτητή, διαπόμευσε τους συνεργάτες του και φυσικά χτυπήθηκε κι απ' αυτούς.

Έκανε το χρέος του!

Αυτό μόνο!

Όσα μύθια τος' αλήθεια, λέει ο λαός μας, και συχνά μας το θυμίζει ο μπαρμπα-Γιώργος μας.

Όσα, δηλαδή, επιμύθια περιέχονται σε κάθε παραδοσιακή θυμοσοφία- παροιμία- τόσες και οι αλήθειες.

Η Ρωμοσύνη τον Ρωμό δεν τονε διαφεντεύει.

Και αποδείχτηκε για μία ακόμα φορά πως όποιος κάνει το χρέος του, φορτώνεται και μία κακή μοίρα, γιατί η πατρίδα μας δε “διαφεντεύει” τους πατριώτες.

Η χαρακτηριστική, η φουκαριάρα, κάνοντας το χρέος της στην κατοχή, πλήρωσε και θα πληρώνει αυτή την αποκοτιά της. Έπαψε η άρχουσα τάξη να τη χρησιμοποιεί έστω και σαν διακοσμητικό κοντράστ, ακόμα κι από εξώφυλλα των “περιοδικών τέχνης” (της τέχνης της, δηλαδή, της επιστήμης) έχει διωχθεί.

Έτσι, άμα ένα φυλλάδιο ιδείς να 'χει απόξω του χαρακτηριστικό ή ξυλογραφία, ξέρε πως δεν είναι αστικό, στο φωνάζει μία ώρα μακριά.

Ναι! Γιατί η σημερινή άρχουσα τάξη- η χαϊδεμένη της Ευρομερικής- άνοιξε λογαριασμούς μαζί της- με τη χαρακτηριστική δηλαδή- από την κατοχή, γιατί αν δεν ήτανε τότες μεγαλομαυραγορίτες, θα 'ντουσαν σίγουρα συνάρχουσα τάξη της κατοχής.

Μισεί τη χαρακτηριστική γιατί της θυμίζει κουπόνια και “εράνους” για αντίσταση.

Έρανο; Αντίσταση; Τι ντροπή!!!

Απ' την τέτοια “μοίρα” του χρέους δε γλίτωσε και ο Καραγκιόζης μας. Δεν μπορούμε να πούμε πως είναι θύμα... βεντέτας και μόνο. Αυτός, μάτια μου, που λέει και ο Χατζατζάρης του, τα ‘θελε και τα ‘παθε!

Ρε φουκαριά Καραγκιόζη, πάντα η δόλια η πλάτη σου πληρώνει τις αποκοτιές της καρδιάς σου, γιατί με τους ενθουσιασμούς σου ξεχνάς να κρατήσεις και πισινή! Χτύπησες τον κατακτητή, χαλάλι σου! Χτύπησες και τους συνεργάτες του, βαρύ, αλλά έστω χαλάλι σου κι αυτό.

Είχες εξασφαλισμένο ένα μεγάλο “Μπράβο σου”! Όλοι σας το λέγανε- το ‘πανε και σ' άλλους- οι καθαροί απ' την καθαρότητα τους και οι άλλοι- οι λασπωμένοι- γιατί θα ‘τανε ευκαιρία πίσω απ' το δικό σου “Μπράβο”, που θα στο ‘λεγαν φωναχτά- φωναχτά, θα κρυβόντουσαν οι δικές τους πιτσιλιές.

Μπορεί να ‘παιρνες και παράσημο!

Εσύ, βρε ματάκια μου, όμως, με την τρελάρια που σε δέρνει, μόλις η αντίσταση έγινε κα-

τάσταση και από κει κυβέρνηση, τα 'βαλες μαζί τους βρίσκοντας της τις ασυνέπειες της και προδιαγράφοντας τους κινδύνους απ' αυτές. Και έτσι, μόλις, τέλος, η συνάρχουσα με τον κατακτητή τάξη ξανάγινε άρχουσα- τι κι αν το 'λεγες, χαζέ μου!-σε έστρωσε στο κυνήγι.

Απ' όλα έξω είσαι.

Κι έχεις τώρα τεχνίτες σου ντουφεκισμένους από Γερμανούς, από Ιταλούς, από Βούλγαρους, από τους ΕΛΑΣίτες και απ' το μετακατοχικό κράτος.

Τους πήρες στο λαιμό σου τους ανθρώπους, Καραγκιόζη! Τους έμαθες να λένε την αλήθεια ίσια και ασυμβίβαστα. Τι κατάλαβες; Κι ο ίδιος στερείσαι πιστοποιητικό εθνικοφροσύνης, ανόητε!

Τι εσύ; Τι οι τεχνίτες σου!

Μόνο μία ξεχωρισιά έχεις, μα δεν την είδανε.

Αν ο Καζαντζάκης στους Αδερφοφάδες του αντί για παπά έβαζε καραγκιοζοπαίχτη, θα 'κανε διάνα. Όλοι τους ντουφεκίζανε γιατί θέλανε, λέει, να ζούνε όλοι λεύτεροι και ειρηνικά. Το "Παρελθόν" αυτό κλείνει το 1949 με το θάνατο του Αντώνη Μόλλα, του τελευταίου απ' την προοδευτική συντροφιά του 1900 πού ξανάπαμε- τους νέους αναμορφωτές- που στηρίζανε την παράδοση του τόπου μας και φυσικά το Νεοελληνικό Θέατρο Σκιών, τον Καραγκιόζη μας- και που σταθήκανε και οι φυσικοί ηγέτες του κλάδου στους γνήσιους λαϊκούς αγώνες του.

Πρόγραμμα του Δημήτρη Μόλλα

«Του Μπαρμπούτη τα καμώματα»

Σκίτσα-Κείμενα: Νίκου Μπαρμπούτη

Καραγκιόζης: Ε ρε μανούλα μου βγήκα απ' την παράγκα μου και δεν συμπλήρωσα το έντυπο για την κυκλοφορία!

Γέρος: Τι σου συμβαίνει βρε παιδί μου;
Σε βλέπω προβληματισμένο!

Καραγκιόζης: Άστα να πάνε βρε γέρο Μανωλάκη, κυκλοφορώ παράνομα!
Μην το πεις πουθενά όμως και φάω πρόστιμο!
Εντάξει μπάρμπα;
Γέρος: Γεράνια στα μάτια σου και Μπαρμπαριά και Τούνεσι βρε!

Καραγκιόζης: Χαχα εντάξει κυρ' παιδί με συγχωρείς (σε ψώνιο έπεσα)!
Κυρ' παιδί μήπως έχεις να προτείνεις τίποτα για να γίνω νόμιμος;

Γέρος: Λεβέντη μου, έχεις μαζί σου κινητό; Θα σου δείξω να στέλνεις μήνυμα στο 13033 αλλά μόνο τύπου άιφον ξέρω να χειρίζομαι σαν το δικό μου!

Μου έδειξε ο εγγονός μου.

Καραγκιόζης: Ναι φυσικά και έχω κινητό, το λεγόμενο λόρδα-φον! Εδώ δεν έχουμε να φάμε το κινητό μας μάρανε; χαχα! Οπότε αναγκαστικά γυρνάω πίσω, καραντίνα στην παράγκα! Υπομονή και αισιοδοξία κι όλα θα πάνε καλά !!!

*Μηνιαία
ηλεκτρονική έκδοση
του Πανελλήνιου Σωματείου
Θεάτρου Σκιών*

okaragkiozismas@gmail.com

